

ELOTTZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy óra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy óra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fl.
minden következőnél 16 fillér.

* Nyíltár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és esanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, március 26.

Mai számunk főbb közleményei:

- Nagypénteki politika.
- Választási mozgalmak.
- Milyen lesz Arad új indóháza?
- A Műszinkör csillagai.
- A parlamenti verekedés.
- Faludy repülési kísérletel.
- Viharos jelenetek egy aradi részvénytársaság közgyűlésén.
- Változások a naptárban.
- Az apa bűne.
- Tavaszi rügyek.

A komolyság föltámadása

Arad, március 25.

Husvét van s ilyenkor a bibliai motívumokhoz fordulnak, akiknek irni valójuk van. A megfeszített igazságot siratja, akinek rossz a sora. Föltámadásról ujjong, aki az élet kedvező változásait érzi.

A politikában még nincs eldöntve, hogy melyik pártnak van nagypéntekje s melyik ünnepelhet piros husvétot, feltámadást. A szent napok belefutnak a korteskedésbe, programbeszédbe, komoly és komolyan vétetni akaró nyilatkozatokba. Még ha nem is amaz emberek lelkéből nézünk a világot, akik a mandátum idő előtt való elvesztésén keseregnek: bizonyos, hogy semmi se lehetett volna nagyobb ünneprontás, mint a képviselőház föloszlatása.

De mintha ennek a rosszhirű képviselőháznak megszűnésével, elmulá-

sával mégis föltámadt volna valami. Hozsánával nem illik fogadni, amint-hogy rossz dolog valakit azért agyba-főbe dicsérni, mert becsületes. Annak, ami visszatért, örökké itt kellene lenni — s ha nagy ujjongásba törnénk ki a visszatérte föltött, annyit jelentene, hogy nagyon ritka vendég közöttünk.

Ez a feltámadt valami: a komolyság. Amialatt esztendőkön keresztül a frázisok járták be az országot, frázisok, amelyek napról-napra kevesebb hívőre találtak, a míg a parlamentet a mérték nélkül való, el se leplezett léhaság uralta, amialatt az egyéni érvényesülés bujt a harsógó tüdővel fujt szent eszmék mögé, — hol volt eza komolyság? Két krajcárért forradalmi címeket szedett betűi legvastagabbjából a pesti utcalap s ezeket a forradalmi címeket adoptálták forradalmároknak ruházkodó kispolitikusok s koptatták, amíg egészen megfakultak, annyira, hogy ma már egy új Danton se tudna gyujtani velük. Volt-e ezeknek valami közük a komolysághoz? Bankgyűléseket tartottak a hozzá nem értők előtt, a hozzáértők pedig vállukat vonogatva, szánó mosolygással nézték ezt a politikai játékot; ezek voltak a komolyság ünnepnapijai? Mértéktelen, határt nem ismerő tömjenezése a hataimasoknak, a melynél a tömjenező a markába nevetett, nevette a nagy térfiu hiúságát: — ez szomorú, nagyon szo-

moru volt, de a komolyság hiánya tette azzá.

S ezek helyébe most lassan-lassan visszatér a komolyság. A szürke, kevésbé szórakoztató, kevésbé érdekes és mulatságos komolyság, de a mely nélkülözhetetlen az egészségére sokat tartó nemzet életében. Amint hogy a kenyér sokkal szükségesebb, fontosabb a táplálkozáshoz, mint a kaviár — s a víz nélkülözhetlenebb a pezsgőnél.

A nemzeti munkapártra minden rosszat elmondhatnak a komikus frázisgyártók s hála a nyomdafestéknek, nem is marad megiratlan, amit a toll elbir, — de azt az érdemét nem lehet elvitatni, hogy a komolyságot hozza vissza a politika s a nemzet életébe. Előbb szinte kegyetlenséggel tépett el magától mindent, ami ábránd, ami kedves remény, ami hiúság; elhagyta a könnyű dicsőség eszközeit, hogy csak annyit hirdessen, amennyit minden betűjével komolyan vesz s amelytől elvárhatja, hogy komolyan vétessék. A „lesz ahogy lesz“ politikája helyett más gondolkodás lett urrá: az, amely a kimondott szó hatását, következményeit s a vele járó erkölcsi kötelezettségeket előre méri s csak azután ejti ki a szót. Olyan komolyság, amelyről erőtlennül hull le a régi „forradalmi“ szótárnak még el nem szórt, vagy a földről újra fölszedett gunyszava, káromkodása.

Es ez a komolyság mintha másutt

Színház után.

Írta: Balogh Vilma.

A függöny összecsapódott — aztán szétnyílt újra. Ott állt a színpadon, hófehéren, átszellemülten az idegen asszony, kinek varázsa egy csapásra birtokába vette az egész zsufolt színházat. Valamelyik nagy, északi író nálunk eddig ismeretlen, érdekes drámájában játszott ez a csudaasszony. Az utolsó szavak elhangzottak és a nagy szuggesztív hatás alatt az egész közönség ott tolongott, ott forrongott a nézőtér első sorai közt, a színpad előtt. Csipkerubás, strucc-tollas asszonyok zsebkendőiket lengették, virágukat dobálták az idegen nő felé. Komoly, smokingos uriember, kik odakünn az életben minden művésztől nagyon messze eső foglalkozásokat űztek, elragadtatva tapsoltak és teli torokkal kiabáltak a színész nő nevét. A publikumot valóságos láz fogta el. Egyike azoknak a színházi lázoknak, melyek néha remegésbe hoznak egy egész várost. A művészet iránt érzett lelkesedést, mely ott lappang a legtöbb ember szívében, föléleszti valaki — legtöbbször egy asszony, kinek szava, tekintete, megtalálja a szívekhez vezető utat.

Ez a lelkesedés aztán hatalmas lángokban esap széjjel. A hősnő neve ott él minden ajken és az emberek örülnek, hogy akad valaki, aki kiváltja belőlük a fiataliságot, a ragyogó örömet és a jóleső könyveket.

Legelől, néhány jó nevű író és zsurna-

liszta között állt Főthi. Angolosan beretvált, intelligens arca szinte sugárzott a lelkesedéstől, a becsületesen átértett, meleg elragadtatástól.

— Nagyszerű — mondta a többiekhez — fenséges! Milyen istentől megáldott, páratlan zseni. Látták? Hallották? Már nem is volt asszony, nem is volt ember, megelevenedett szimbóluma volt a költő érzéseinek. Arcának minden átsuható kifejezése, mozdulatainak ritmusa beleolvadt a darab stílusába. Észrevették-e, amint a karosszékhez támaszkodott? ... Micsoda valami hussá-vérré vált ornamentika! És ez a darab...

Szinte ihlettől eltelten kezdte magyarázni a darab szépségeit.

Főthi fiatalember volt még. Éveket töltött külföldön és most egy előkelő napilap művészi kritikusa volt itthon! Dacára annak, hogy írói pályája kezdetén állott, kollégái és publikuma előtt már tekintélyt és becsülést szerzett magának. Művészetéről, irodalomról irt tanulmányai, kritikái bizonyos tradícióktól mentes, hozzáértő, finom és mégis merész lendületről tanuskodtak. Az idegen, differenciáldot-tabb kultúrában érett ember izlése, művészi tapasztalata világított ki belőlük, meg a meleg, őszinte meggyőződés, melylyel előítélet nélkül fogadta el jónak azt, amitt igazán annak tartott.

A közönség végre a kijáratok felé tódult és Főthi lassan sodorta ta magát kifelé a hőmpolygó tömeg által.

Kissé ideges, izgatott volt, mint mindig. Ha olyan munkára készült, mely nagyon érdekelte. Komolyan vette a hivatását és fontoságot tulajdonított neki.

A mai est kritikája ugyszólván már készen volt agyában. Kitömörült, kidomborodott benne. Belemélyedt a darab hangulatába és megtalálta a jezőket, melyek a nagy színésznőt a legjobban jellemezték. A kritikának magának is egy kis mesterműnek kellett lennie, hogy méltó epilógusa lehessen ennek az estének. Főthi markansnak, merésznek és mégis artisztikusan finomnak akarta, mint valami előkelő momentumot, melyet ennek a kiváltságos asszonynak állit.

Órája egynegyed tizenegyet mutatott. A kritikát tizenkettőkor kellett a nyomdába leadni. Maradt tehát bőséges másfélórája, hogy megírhasssa.

Kocsiba akart ülni és a szerkesztőséghez hajtani. Elhatározta, hogy egy közeli vendéglőből valami hideg vacsorát hozat föl a szolgálával és irásközből eszik néhány felatot. A garderoibenál valaki megérintette a karját.

Recht Edith állt mellette.

— De jó, hogy még találkoztunk, — mondta — okvetlenül meg kell magával valamit beszélnem. Még ma. A Pannoniába megyünk vacsorázni. Jöjjen velünk!

Recht Edith csinos, rokonszenves leány volt. Fekete, fényes haját kétfelé simitva hordta, ami valami különös, egészen egyéni

is, egyéb táborokban is hódítani kezdene. A kényszer viszi rá a politikusokat: az emberek között egyre kevesebb a kiskorú, aki a jövő tündermeséiben akar ringatózni. Talán megérjük az időt, hogy amikor politikusok egymással beszélnek, nem azt kell keresnünk, amit elhallgattak, nem amit az elmondottakkal ellepleztek — hanem azt, amit elmondottak. Az utolsó frázis egy napon hal meg az utolsó rikanccsal, — aki ennek népszerűségével kereste a garasait.

Valasztási mozgalmak.

Távirati tudósítás.

Arad, március 25.

Dévaról jelentik: A dobrai kerületben Moskovitz Iván volt alkotmánypárti képviselő, a hátszegi kerületben pedig Ajtay Aladár szintén volt alkotmánypárti jelöltek lépnek fel pártönkivüli programmal. A nemzeti munkapárt minden kerületben jelöltet állít, de a jelöltek személyében még nem történt megállapodás.

Egerből jelentik: Zichy János gróf kultuszminiszter jelöltsége Egerben nagy lelkesedést keltett. A város polgársága április 3-án szűz-küldöttséget meneszt a kultuszminiszterhez, hogy az egri mandátumot neki ajánlja.

Szegedről jelentik: Kossuth Ferenc üzenetet küldött a szegedi népnek. Ezt az üzenetet a Szegedi Friss Újság munkatársa által küldi a II. kerület választópolgárságának.

Ma délelőtt fogadta az országos 48-as függetlenségi Kossuth-pártkör helyiségében Kossuth Ferenc az említett szegedi lap budapesti munkatársát. A kegyelmes ur szíves barátsággal nyújtotta a tudósítónak a balkezét.

— Megengedjen, hogy ezt a kezemet nyujtom, de a jobb kezemben már megint fájdalmaim vannak.

— Kegyelmes uram, — kezdte a hírlapíró — azért jöttem, hogy megkérdezzem, megkapta-e már nagyméltóságod Becsey Károly belépő levelét a Kossuth-pártba?

— Még nem kaptam semmiféle levelet, vagy nyilatkozatot.

— Amint tudom, Becsey a szegedi II. kerületi polgárság követelésére visszalép a Kossuth-pártba. Elismeri-e nagyméltóságod akkor őt a Kossuth-párt jelöltjének?

— Nekem Becsey személye ellen semmi kifogásom nincs, de én már hozzájárultam Kelemen Béla volt főispán jelöltetéséhez. Már hetekkel ezelőtt, amikor szó se volt arról, hogy Becsey vissza akar térni hozzánk, tekintélyes szegedi II. kerületbeli polgárokkal levelezésben voltam. Ezek Kelemen Bélát, aki közszeretben áll, kívánták képviselőjüknek és én ehhez örömmel járultam hozzá. Már pedig én máról-holnapra nem változtathatom meg az álláspontomat.

— Eszerint kegyelmes uram továbbra is megmarad Kelemen Béla jelöltetése mellett?

— Nagyon természetes. Annál inkább, mert Kelemen Béla amellelt, hogy törhetetlen, sohasem ingadozó tagja volt pártomnak, olyan értékes és nagytehetségű férfiú, aki diszére válik a magyar parlamentnek és büszkeségére a szegedieknek.

Csak menjen s adja hírül ezt Szegednek. És köszöntse a nevemben az én nagyrabecsült és szeretett szegedi polgártársaimat, akik mintaképei a magyar polgárnak s nem tántorodtak el egy pillanatra sem az én zászlómtól.

A kisjenői nemzeti munkapárt küldöttsége fölkereste Wenckheim Frigyes grófot kigyósi kastélyában, hogy fölajánlja neki a kerület jelöltségét. Wenckheim gróf kijelentette, hogy politikával ez idő szerint nem foglalkozik. A küldöttség ezután fölkereste Wenckheim Frigyes gróf fiát, Wenckheim László grófot aki a jelölést elfogadta.

Debrecenben a függetlenségi és 48-as párt mindhárom választókerületében most ejtette meg a jelölést. A kerületi választmányok az I. kerületben Tüdös János dr.-t, a II. kerületben Bakonyi Samu dr.-t, a III. kerületben pedig Csanak Jánost egyhangulag újra jelölték. Mindhármán Justh-pártiak és hűvét hét-főjén délután tartanak beszámolót a városháza udvarán rendezendő népgyűlés keretében. A nemzeti munkapárt, mely erősen hozzáfogott a szervezkedéshez, a II. és III. kerületben feltétlenül állít jelöltet.

A főváros I. kerületében a választók köz-

hangulata Lukács László pénzügyminisztert óhajtja jelöltül. A főváros II. kerületében a szabadelvű választók egyrésze a munkapárti Lendl Adolf dr. ellenében Berzeviczy Albert volt kultuszminiszternek ajánlotta fel a jelöltséget. Berzeviczy néhány napi megmondolási időt kért a küldöttségtől, mert előbb a kormánypártintéző-bizottságának véleményét akarja megtudakolni. A kerület függetlenségi és 48-as pártvezetősége megcáfolja egyes lapok híresztelését, mintha a II. kerület függetlenségi jelöltje, Németh Imre dr., volt képviselő lemondott volna a jelöltségről. Németh Imre dr. igenis vállalta a kerület jelöltségét. A III. kerületi nemzeti munkapárt jelöltje Heltay Ferenc.

A budapesti Erzsébet városban Visontai Soma dr. ügyvéd lesz a kerület egyesült függetlenségi és 48-as pártjának hivatalos jelöltje, akit az országos függetlenségi és 48-as párt választást vezető bizottsága tegnap szintén hivatalosan a párt jelöltjének nyilvánított ki. — Az Eötvös-párt tegnap este az Erzsébetvárosi Kaszinóban rendezett pártvacsorát, ahol a vajda volt a borgazda. A kaszinó tágas termeiben szorongásig tolongtak az erzsébetvárosi választópolgárok, akik nagy lelkesedés közben ünnepték Eötvös Károlyt. Molnár Viktor közoktatásiügyi államtitkár levélben mentette ki elmaradását az Eötvös Károly tiszteletére rendezett ünnepségről. „Bár távol vagyok, írja, de minden érzéssel önökkel vagyok!”

Wekerle Sándor levelet írt Telbisz Károly temesvári polgármesternek, amely levélben azt mondja, hogy nem reflektál többé a temesvári mandátumra.

— Beszámolót nem tartok, két okból, — írja Wekerle többek között a levelében. — Először, mert a nagy nyilvánosság előtt vezető állásban működve, egész politikai irányom és tevékenységem különben is folyton a nagy nyilvánosság elbírálása alatt állott s másodsor azért nem, mert nehéz viszonyok között folytatott politikai működésem érdeme megitélését annak a nyugodtabb időszaknak kívánom fenntartani, melyben nem a pártszervevények által irányított kortesszólások fogják a helyzetet uralni s talán egyes politikusok is inkább saját erejükben, mint mások keresett hibáiban találják fel politikai hivatottságuk igaz-

kifejezést adott arcának. Finom, diszkrét ruhákat viselt, melyek hosszú, elegáns vonalban simulnak természetéhez. Mindez nagyon tetszett Főthi-nak. Recht ládithnek ezenkívül hetvenezer forint hozománya is volt és Főthi már megbarátkozott a gondolattal, hogy feleségül veszi a lányt.

Főthi irított a rendezetlen, kényelmetlen, bizonytalan élettől. „Európaer” volt és a zilált, szennyes viszonyokat, a „kávéházi existenciát” nem tartotta az iró, vagy újságírói pálya nélkülözhetetlen kellékének.

Sajnálkozással mondta tehát:

— Most lehetetlen, Edithke! Tudja, meg kell írnom a kritikát erről a csodaasszonyról, meg a darabról. De ha éjfélkor még ott lesznek...

— Nem, nem! Ma nem maradhatunk olyan soká. A mama fáradt. Sok vizitje volt délután.

Csakugyan Recht mama gömbölyűen, fekete selyemben, briliáns függőkkel fulében ott állt a hátuk mögött. Azzal a hisz elkényszeredett, békétűrő martir-mosolylyal mosolygott, melylyel felnőtt, élénk társaséletet élő lányok mamái türelmetlenségüket, fáradságukat leplezik, de amelyből kiolvasható: — na, csak adjak túl a lányomon, majd alszom én este tiztől másnap délig!

— Igen, — bólintott Recht mama — nagyon kimerült vagyok, kedves Főthi. Edithke csak eszik valamit, és azonnal hazamegyünk.

— Pedig én beszélni akarok magával! — ismételte Edith. — Tudja, hogy vasárnap lesz

a nagy estélyünk. Addig már csak hat napunk van hátra. Az előadó művészek névsorát kell magával még ma megbeszelnem, hogy az inas holnap korán délelőtt szétvihesse a leveleket. Elintézhjük egy negyed óra alatt. Miközben vacsorázunk, meg is beszélhetjük.

Egy kicsit akaratosan, makacsul nézett. Látszott rajta, hogy lányos, csacsimódra talán még rossz néven is veszi, ha Főthi nem teljesíti kívánságát.

Nyilván tudta, hogy ismerősei, barátai vacsoráznak a Pannónia kis angol termében és ezek előtt restelte volna, ha így, színház után, a vőlegényjelölt nélkül jelenik meg a vendéglőben. Főthi sokféle asszonyt ismert meg. Apró, kedves, asszonyiságukhoz tartozó szeszélyeiket szerette és tiszteletben tartotta.

— Legyen tehát! — mondta mosolyogva. — Előbb urcom parancsait teljesítem, aztán megyek a kötelességem után.

Rásegítette Edithre a színházi köpenyt. Mikor a kapuhoz értek, látták, hogy az eső vékony, rézsutos, állhatatos csikokban zubog. Hideg, esunya, fekete tócsák képződtek eszós járdán. Gyorsan elhatározták, hogy a kocsi száltnak. Főthi az egyik kocsiába ültette Rechtét, a másik kocsiának meg sietve magyarázta, hol várjon rá, hogy azután tovább vigye a szerkesztőségig.

Ekkor valaki — hosszú, karsu, vöröshajú, kicsit főtűnő asszony személy, — odafurakodott mellé és előtte beugrott a kocsiába. Nehéz partfümje, mint valami illatos felhő csapott össze utána. Lonci volt, Főthi barátja.

A kritikus annak idején a Párisi utca valamelyik divatáru üzletében fedezte föl, hol a lány finom rózsás ujjaskái piros, lila, kék virágokat meg szallagozat tüzek olcsó, nyárs-polgári kalapokra.

Főthi meggyőződött róla, hogy Loncinak hajlékony teste, fehér bőre, villogó szeme és üde, friss hangozkája van; arról is meggyőződött, hogy meg van benne az a bizonyos korlátolt, genosz kis raffineria, melylyel kicsi, csinos nők, szép nagy karriéreket csinálhatnak. Megesimálta tehát a megszokott, de mindig érdekes experimentumot és átültette a párisi utcai bimbót a kabarék pezsgős, mulató világaiba. A kísérlet pompásan sikerült; annyira, hogy Lonci, aki szintén Főthi elveit vallotta és nagy híve volt a kényelemnek, gondatlanságnak, időnkint hűtlen lett az írőemberhez, kit most már „céhbelinek” nézett, hogy a plútokráciához csatlakozzék. Főthit legtöbbször már csak akkor kereste fel, ha szószólónak kellett a direktornál, vagy valamelyik kabarétíróknál, egy-egy jó kuplé érdekében.

Most is hasonló, komoly ügye lehetett, mert azonnal hízelkedve simult Főthihez.

— Beszélnem kell veled, szivecském! — kezdte.

A kocsi gyorsan gördült végig a Rákóczi-úton és Főthi türelmetlenül bontakozott ki a kisasszony öleléséből.

Az imént átlát művészi események ismét elfoglalták. Hallani vélte a zengő hangot, mely mintha a lélek mélységeiből törne fel, látta a finom, előkelő vonalakban érvényesülő testet,

zolását. Megköszönve a Méltóságod és többek részéről irányomban újabb is megnyilvánult szives készséget, kijelentem, hogy a képviselői megbízatásra nem reflektálok.

Érdekes, hogy ugyanakkor, amikor ez a levél nyilvánosságra került. Wekerle nevével egy másik érdekes hír is látott napvilágot. Arról van szó, hogy a Hitelbanknál kormányzó állást szerveznek, amelyet Wekerle Sándor volt miniszterelnök fog betölteni. A bankkormányzó állás tervével a Hitelbank és a fölötte álló Rotschild-csoport már régóta foglalkozik. Néhány hónappal ezelőtt, amikor a lapok azt írták, hogy a kormányzó állás szervezése befejezett ténynek tekinthető, megjött a félhivatalos cáfolat, mely akként szólt, hogy erről „egyelőre korai beszélni”. Akkoriban Wekerle Sándor még távozában levő miniszterelnök volt és távozása, mint ismeretes, nagyon sokáig húzódott. Most azonban, minthogy ezt az állást a beavatottak szerint egyenesen Wekerle részére kreálják, nem korai többé erről beszélni, annál is inkább, mert ez az esemény már legközelebb be fog következni.

A veszprémmegyei munkapárt Veszprém megyére nézve a jelöléseket a következőképpen ejtette meg: Nagyvácsány: Szabó János, Enying: Szász Károly miniszteri tanácsos, Zirc: Holicsér Károly, Devecser: Magyary Károly, Pápa: Antal Géza tanár.

Miskolcra táviratozzák: A szirmabesenyői választókerület Haller József grófot jelölte munkapárti programmal.

Edelényben Winkler János dr. járásost jelölték munkapárti programmal.

A néppárt ma a következő felhívást bocsátotta ki:

Felhívás

a néppárti választókhöz!

Az országgyűlési néppárt kebeléből a választási küzdelmek tartamára elsőrangú jogszokból Választásvédő Bizottságot küldött ki. Ezen bizottság működését már megkezdette.

Felhívjuk ezért a néppárti választók figyelmét arra, hogy ezen esetben, ha a választások tisztasága, minden befolyástól való mentessége ellen akár hatóságok vagy köztisztviselők, akár magánosok részéről meg nem engedett és törvényileg tiltott cselekmények történnek, jelent-

sék azokat azonnal a Választásvédő Bizottság irodájának (Budapest, IV., Ferenc József rakpart 27. szám) s az teljes díjtalanul nemcsak jogvédelemben részesíti a választókat, hanem a megtorló lépéseket is azonnal megteszi.

Budapest, 1910. március 24.

Az országgyűlési néppárt elnöksége.

Nagypénteki politika.

Mikor hívják össze az újországyűlést?

Távirati tudósítás.

Arad, március 25.

A politikai tanyákon ma nagypénteki hangulat uralkodott. A politikusok nagyrésze vidéken van; haza utaztak ünnepelni, vagy pedig kerületüket „megdolgozni”. A pártkörökben kevés volt az élet. A Justh-pártban ma este Justh Gyula a *sajtó ellen* kelt ki, hogy *feltujja* azt, ami hétfőn a parlamentben történt. Különös, hogy éppen Justh Gyula mond ilyeneket, akiről eddig — elég naivul — azt hitték, hogy a sajtó ellenőrzői jogát mindig tiszteletben tartja.

Mai hireink ezek:

Az új országgyűlés összehívása.

Az új országgyűlés összehívása dolgában a kormány a jövő héten fog határozni. Az ünnepek után tartandó minisztertanács határozatával Khuen a *jövő hét közepén Bécsbe utazik* és megteszi a királynak az erre vonatkozó előterjesztéseket.

Azzal a hírrel szemben, hogy biztosra vehető, hogy az új választások június első harmadában lesznek, a Budapesti Tudósító a legilletékesebb helyen értesül, hogy ezek a hírek nem felelnek meg a valóságnak, mivel a *kormány az új választások idejére nézve még nem jutott megállapodásra.*

A miniszterek.

Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter tegnap este putnoki birtokára utazott, ahonnan az ünnepek után, kedden reggel tér vissza

a fővárosba. — A földművelésügyi miniszter putnoki birtokán fogja tovább gyógykezeltetni magát, mivel állapotában ugyan határozott javulás állott be, sebei azonban még mindig gondozásra szorulnak.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnöknek, aki tegnap este Hédervárra érkezett, egészsége állandóan javul. A *miniszterelnök sebei néhány nap alatt teljesen begyógyulnak.* Khuen-Héderváry gróf, akit titkára, Barczy István dr. is elkísért, hédervári időzése alatt is elintézi a legsürgősebb hivatali ügyeket.

Justh a sajtó ellen.

Budapesti tudósítónk jelenti: A pártkörök ma este üresek voltak, a volt képviselők elutaztak kerületeikbe. A függetlenségi pártkörben megjelent Justh Gyula, aki *erősen kikelt a sajtó ellen*, amely „annyira felfujta a hétfői parlamenti eseményeket”. Justh azt mondotta, a párt már elítélte a hétfői sajnálatos eseményeket, de mégsem járja, hogy pártoskodás és haszonlesésből a történeteket ennyire tulozzák.

(Justh Gyula se mindig így beszélt a sajtóról. Persze, akkor még Házelnök volt . . .)

A választói jog hívei Tisza grófhhoz.

A demokratikus választói jog ligájának szervező bizottsága több ezer példányban felhívást bocsátott ki aláírásra. A felhívás Tisza István grófhhoz van intézve, akit arra kérnek, hogy hagyja abba választójogellenes propagandáját s ne állja útját a nemzet nagy többsége óhajának: az általános, egyenlő és titkos választói jognak. A felhívás végül Khuen gróf kormányának fejezi ki bizalmát.

SPORT.

+ B. E. A. K. Aradon. Az egyetemi football-csapat husvét vasárnapján méri össze erejét az A. A. K. csapatával a Török Ignác utcai sporttelepen. Érdekes megemlíteni, hogy úgy a Beak, mint az A. A. K. tavaly ünnepelte meg 10 éves fennállását. Ezen rövid idő alatt a két egyesület a legszebb eredményeket érte el. A Beak mindenkor az ország vezető egyesületei között szerepel, míg az A. A. K. a vidék primariusává fejlődik, sőt a főváros is mindenkor kíváncsian tekint az aradi sportesemények elé. A Beak volt az első egyesület.

melynek mozdulatai teljes harmóniában olvadtak össze. Rajongása meleg hullámban csapott föl a szívéhez; szinte testiesen érezte a mai est gyönyörűségeit.

A leány ott mellette, terhére volt.

— Kedves Lonci, — mondta kissé idegesen, — ma nem állhatok rendelkezésedre. Vacsorára már eligérkeztem; azután nyomban a szerkesztőségbe kell mennem. Tudhatod.

Lonci lerántotta egyik kezéről a keztyűt és úgy simogatta Főthi csuklóját a manzsetta alatt.

— Drága szivecském, egyetlenegy szivecském, — könyörgött — beszélnem kell veled okvetlenül. Még ma. Baj van! Az a nyomorult direktor . . .

— Hát ha olyan nagyon sürgős, gyere föl éjjelkor, előadás után a szerkesztőségbe. Majd együtt vacsorázunk.

— Nem lehet, fiacskám! Eligérkeztem. Várnak. Komoly engagement, tudod . . . Féltilzenkettőkor meg a kuplémat kell leadnom. Hallgass meg, kérlek! Hiszen mindig olyan jó voltál a te vörös előadásodhoz!

Puha ujjai ott szorongatták Főthi csuklóját a manzsetta alatt.

A kocsi veszedelmesen közeledett a Pannoniához.

— Na jól van, — mondta Főthi elkényeszeredve, — várj meg a kocsiiban. Husz perc múlva kijövök. Aztán elkísérsz a szerkesztőségig. Utközben elmondod, miről van szó és a kocsi majd visszavihet a kabarethez. Ennyit tehetek ma érted.

— Jól van, szívem! — felelt Lonci engedelmesen. De ne maradj soká.

Főthi kedvetlenül ugrott ki a kocsiából. Ebben a pillanatban türelmetlenül érezte az igát, melybe a nő, — az asszonyt szerető, az asszonyt nélkülözni nem akaró férfit — hajtani akarja. Keletlen, minden érdeklődés nélküli, szinte ellenséges érzés fogta el a két leány ellen, kik olyan különböző életet éltek és akik mégis egyforma fegyverekkel, asszonyi makacságukkal, akartak rá hatni. Ott szeretett volna már ülni a tintapeesétes, poros papirossal megpakott íróasztala mellett, a rideg, rosszul világított, tulfutott szerkesztőségi szobában, mely most százszor jobban vonzotta minden elegáns étteremnél, minden homályos, titoktartó kocsinál, minden társaságnál. Ami most őszintén át meg átjárta lelkét, ami a mai est impresszióiból lesűrődött benne, azt ott, a rideg négy fal között tudta volna formába önteni. Utálta ezt a felórát, melyet fel kellett áldoznia azoknak, kik pedig éppen olyan nélkülözhetetlenek életében, mint akár hivatása és a művészet.

Rechték két ismerős famíliával és néhány smokingos fiatal urral már asztalnál ültek. A leányok szőke-barna frizurái, világos csillogó bluzai úgy hatottak messziről, mint valami szép, színes virágkoszorú hófehér abrosz körül. Főthi odaállított egy széket Edith széke mögé és kezében tartva fogyasztotta el a „coquillet”, melyet a pincér hamarosan szervírozott neki. Azonnal a tárgyra akart térni és halkan sorolta föl a művészeket, kikről tudta, hogy a vasárnapi estélyen szívesen közreműködnek. Edith Főthira figyelt, de az általános

beszélgetésben is résztvevő egy-egy megjegyzéssel. Természetesen a mai előadásról beszéltek. Főthi egyébre gondolt, de a szavak akaratára ellenére is belefurakodtak fülébe.

Mint minden igazi kultúremler, elnéző és megértő volt embertársai gyengéi és tudatlanságaival szemben. A laikus fölfogását, véleményét a művészetéről bizenyos toleranciával, tisztelettel hallgatta meg; sőt olyanokkal, kiknél fejlettebb művészi érzéket, intelligenciát tapasztalt, szívesen bocsátkozott vitába is.

De ebben a hangulatában, társaságának főületes, üres, meg nem értő itélete, kihozta sodrából. A „par force” premiére publikum sablonos és mégis merészen elbizakodott frázisai föllázították. Edith szerény megjegyzéseit is silányoknak, temperamentum nélkülieknek találta. Türelmetlenül dobolt lábával a szőnyegen, úgy, hogy a leány csodálkozva nézett a szemébe. Mikor aztán az egyik szőke, pisze, túllbluzos kisasszony kijelentette, hogy a nagy művész „herceg”, a darab pedig „mulatságos” volt, gyorsan odasugott Edithnek még egy-két nevet, köszönt és távozott. Még hallotta, amint a társaságból valaki utána kiáltotta: „A maga kritikáját olvassuk holnap legelőször!”

A kocsiiban Lonci egy kis mű-toporzékolással fogadta:

— Istenem, fiacskám, micsoda nyárspolgár lett belőled! Meghuzódsz illemtudó szüzek között, szegény Loncidat meg itt hagyod várni!

— Dologra, dologra! — türelmetlenkedett Főthi és odakiáltotta a kocsisnak a szerkeszt-

mely magyar közönség előtt angol csapatot játszott, midőn pályanyitó ünnepélyére a cambridgei egyetem csapatát hozatta le. Az A. A. K. pedig az első vidéki egyet, mely fővárosi csapatot játszott (Műgyógyászati football klubbal). Mindkét egyet azóta sokat fejlődött. Az A. A. K. tavalyi szereplésével, mikor elsőrendű fővárosi csapatokat vert meg, magára vonta a fővárosi egyeteket figyelmét és ezek siettek is ajánlatokat tenni az A. A. K.-nak egy-egy mérkőzésére. Így jött létre a sáson-nyitó Beak—A. A. K. match, melynek kimenetele elé az aradi sportkedvelő közönség méltán tekinthet kíváncsisággal annál is inkább, mert a Beak előtte nem ismeretlen, hisz 5 évvel ezelőtt 6 : 2 arányában verte az A. A. K. csapatát. A vasárnapi match tehát egyúttal revanche-jelleggel is bír és hisszük is, hogy az A. A. K. tavalyi szereplésének az ideai méltó folytatása lesz.

A parlamenti verekedés.

Szterényi József vallomása.

Távirati tudósítás.

Arad, március 25.

A budapesti rendőrségen ma is több tanut hallgattak ki, akik a hétfői parlamenti botrány szemtanúi voltak. A tanuvallomások között legérdekesebb Szterényi József volt államtitkár előadása.

A botrány következményeiről szóló tudósításunk a következő:

Az újabb kihallgatások.

A budapesti rendőrségen ma folytatták a jelentkező és beidézt tanuk kihallgatását. Ma kihallgatásra kerültek: Ifj. Baumgarten Károly joghallgató, Weiss Jenő kereskedősegéd, Pescha Miklós volt országgyűlési képviselő, udvari tanácsos, Kóbor Dezső képviselőházi te rembiztos, Hollósy Géza hírlapíró, Magyar Elek hírlapíró és Goitein Sándor dr. ügyvédjelölt.

Hollósy Géza a Som Pál által mondottakat cáfolta; azokat valótlanágoknak mondta. Ha ő tudta volna, hogy a Házban valami készül, mindenesetre elment volna az ülésre. Ő a Házban nem is jelent meg és arról, ami ott történt, csak utólag értesült.

tőség címét. — Beszélj, mert mindjárt ott leszünk!

Lonci először is odadőlt Főthi vállára és heves, ideges zokogásba fogott. Keblének vékony csipkébe burkolt gömbölyűsége lágyan, oltalmat keresve simult Főthi karjához; könyei, lehelete forrón, csiklandozva érintették Főthi fülét, nyakát. A vékony, számító, kis ujjak pedig ott motoszkáltak csuklóján, a manzsetta alatt.

— Na, mi baj, — mi baj, Lonci? — kérdezte Főthi.

Hangja kissé kelletlen volt, de nem éppen visszautasító.

— Képzeld, szivecském — nyögte Lonci — tegnap elkéstem egy kicsit öl özködés közben. A direktor föliratott és rám támadt. Persze én sem hagytam magam. Bizony egy kicsit elszóltam magamat. Erre azt mondta, ha még egyszer be merem tegni hozzá a lábamat, kiteszi a szőrömet. De nem így mondta — elképzelheted! Persze, könnyű eibánni egy ilyen szegény lánnyal, kinek senkije sincsen... Fiaccskám! Telefonálj neki! Mégis kár volna a gézaiért, — meg tudod, a pozíció! Most szezon közben nehéz máshova szerződni. Ugye telefonálsz neki? Megteszed?

— Jól van, azonnal telefonálok! Csak menj oda kocsin...

— Köszönöm, drága szivecském!...

Lonci most már mind a két karjával átölelte Főthit. Könyei elapadtak. Forró lélegzete rövid, bizsergő, szinte szurós csókokban üt meg Főthi arcán, nyakán, fülén...

Főthi eleinte éberem tartotta magát.

Ma a rendőrség lefoglalta azokat a bűnjelket, melyekkel a bűncselekmény történt és pedig: egy réztintatartót, melynek fedelét már előbb adta át Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök, egy darab réztolltörőt, egy darab rézpapírvágót, két darab keménykötésű könyvet. Beszerezte a rendőrség az ülésterem tervrajzát és a képviselők elhelyezését mutató tervet. Tanuk egyre jelentkeznek és még sok tanu kihallgatásra vár, akiknek vallomása a cselekmény megállapításánál döntő bizonyítéku lesz.

Szterényi és Pescha vallomása.

A fentebb említettek kivül ma még Szterényi József volt államtitkár is kihallgaták. Szterényi ezeket mondta:

— Én nem láthattam sokat, mert eleinte a folyosóra voltam és csak a tumultus zajára rohantam az ülésterembe, amikor Serényi Béla gróf már ott állt a miniszterelnök mellett. Ebben a pillanatban úgy rémlett, hogy Zakariás és Markos képviselők könyveket dobáltak. Vigyáznom kellett magamra is, hogy én is meg ne sérüljek.

— Mit gondol Excellenciád, volt előzetes megbeszélés a Justh-pártban? — kérdezte Szterényitől az újságíró a kihallgatás után.

— Ez is lehetséges — felelte Szterényi, de erre természetesen nem tudok határozott választ adni.

Pescha Miklós a rendőrség előtt tett vallomásáról így nyilatkozott:

— Mikor a nagy kavargás kezdődött, én a gyorsírók asztala mellett állottam és beszélgettem. Mikor Khuen-Héderváry a szólásszabadságról beszélt, Eitner előre rohant, utána több függetlenségi képviselő és engem is magukkal sodortak. Két könyökömmel utat csináltam, hogy a miniszterelnök védelmére menjek. Láttam, hogy Beck, Zakariás és Markos képviselők könyveket dobáltak. Hoffmann Ottót nem láttam köztük. A tumultus az ülés felfüggesztése után történt.

Polónyi nyilatkozata.

Hentz Károly tudvalevőleg azt vallotta a rendőrségen, hogy Polónyi Géza biztatta a Justh-párt tagjait Khuen-Héderváry és Se-

rényi miniszterek inzultálására. Polónyi erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette:

— Nevetséges az a vád, mintha én föl-bujtattam volna bárkit is a nyomozás alatt levő bűncselekmény elkövetésére vagy a hétfői eseményekre befolyást gyakoroltam volna. Aki ismeri a parlament hangulatát és a hangulathullámzásait, jól tudja, hogy bizonyos indulatok kitörését megakadályozni nem lehet. Természetes, hogy fékezhetetlen izgalom támadt abban a percben, mikor Khuen-Héderváry a gyorsírókhoz lépett és a parlamenti gyilváosság kikerülésével akarta beszédét elmondani. Amennyiben megvádolnak, vagy kihallgatnak a rendőrségen, védelmezni fogom magamat és rávilágítok arra, hogy a dolog másképp nem történhetett. Azt, hogy ki dobált, nem tudom, nem tudhatom, de ha tudnám, akkor nem mondanám meg. Allok a vád elé és nyugodt vagyok.

Egy plébános és a néppárt.

Teszelszky József római katolikus plébánost, volt képviselőt, a hétfői botrányból kifelőlőleg hevesen megtámadta a néppárt lapja. Erre ma Teszelszky a következő nyilatkozatot adta ki:

— A néppártot saját tagjai kompromittálják és diszkreditálják legintább. Amit a néppárti urak az én kielégítetlen ambíciómól mondanak, az nemcsak izléstelen, de sivár lélekre is vall, mert hiszen a legutolsó embernek is lehetnek indokolt ambíciói. Képviselőségem második évében az azóta elhunyt Teszkál kanonok jelenlétében a néppárt egyik sokat szereplő embere ezt mondta:

— Lám, légy néppárti, belőled is csinálunk kanonokot.

Ez a válaszom.

Uj terhelt.

A mai napon a megvádolt képviselők listája új névvel szaporodott: A tegnapi hét „terhelt”-hez hozzávették Endrey Gyula képviselőt is, akit azzal vádolnak meg, hogy ő is könyvet dobott a miniszterek felé. Ő tehát a nyolcadik terhelt, de rajta kívül még 10—12 képviselőt emlegetnek.

A haragos nemtörődomség, melyet az imént a nők iránt érzett, egy kis uddorrá mélyült. A szerkesztőségben szeretett volna lenni.

Aztán lehunyt szeméit...

A kocsi megállt a szerkesztőség előtt.

Főthi fölrohant a lépcsőn.

Mikor íróasztalához ült, az óra éppen fél-tizenkettőt ütött.

— Istenem, — gondolta elkeseredve, — már csak egy félórám van!

Karjára fektette fejét és gyerekesen befogta fülét, hogy semmiféle, kívülről jövő nesz meg ne zavarja. Minden áron meg akarta szerezni azt, ami a színházban, az előadás hatása alatt, teljes mértékben megvoit és ami nélkül becsületes, művészi munkát végezni nem tudott: az elmélyedést, a hangulatot. Hiába! a gondolatok, melyek másfélórával ezelőtt tisztán, szinte plasztikusan csoportosulak agyában, halványan, erőtlensül is alig jelentkeztek.

A hófehér, átszellemült asszony képe elmosódott és bizonytalanul, Főthi fantáziájának háttérében maradt. A nagy északi író markanszavai már nem ébresztettek benne visszhangot, nem látta őket ragyogó, tüzes színekben égni, mint azelőtt. Most üresen csendültek fülébe, mint nagyon távoli harangzugas, melynek jelentőségét sejtjük ugyan, de fontosságát nem tudjuk fő fogni.

Ujra át akarta érezni a dráma hangulatát: és-arcán, nyakán, fülén ott érezte, zsidbasztóan, Lonci apró, kőnvü, szinte szurós csókjait, melyek ici-pici, nedves foltokat hagytak maguk után. A hófehér osudaasszony pedig hol Reicht Edith alakját öltötte és a kétfelé si-

mitott, fényes haj alól makacs, aszonyos tekintettel nézett Főthira, hol pedig ellibbent, mint valami fantom és helyén Reicht mama állott türelmes martir mosolyával, gömbölyűen, fekete selyemben, briliáns függőzkel füleiben. És a többiek is, mind ott ültek Főthi körül: csipkésen, smokingosan, ügyesen kezelve a halkést.

És a nagy északi író sulyos, mély szavai kiserelekként, kétségbeesetten, nevetségesen konzequensen vissza-visszatért egy-egy refrén — a szöke, pisze, túllbluzos jómodu kisasszony hangja, amint naivul, léhán, üresen, ostobán, jóakarattal, kedvesen mondogatta: „oh, milyen „heroig” színész — milyen mulatságos darab!”

Az óra biztos, érces ütéseken ütötte a háromnegyedtizenkettőt.

Főthi ernyedten, gondolatok nélkül ült.

Aztán lassan fölállt és a könyvszekrényhez ment. Kinyitotta és kivett belőle egy könyvet. A címlapon ez állott: „Kritiken über moderne Bühnendichtungen und moderne Schauspieler.” A cím alatt valami híres, német esszéíró neve.

Aztán visszaült az íróasztal elé, föllapozta a könyvet és maga elé tette.

Tizenkettő után néhány perccel leadta a kritikát a nyomdába.

Aztán hajnalig ott ült a rideg, elhagyott redakcióban, a kényelmetlen nádkarosszékben és nehéz, keserves könyveket sirt.

Milyen lesz Arad új indóháza?

Kezdődik az építkezés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 25.

Az aradi vasuti pályaudvar bővítéséről utóbbi időben, sőt már évek óta, igen sok szó esik. Az utazó közönség nem tudja magának megmagyarázni a bővítés mibenlétét, mert nem lát maga előtt mást, mint azt, hogy a felvételi épület még mindig régi, szűk és avult, a viszonyoknak meg nem felelő helyiségei, ugyanazok maradnak. Hogy Arad állomáson az utóbbi tíz évben, mióta annak bővítése megindult, mi történt, arról a szoroson vett utazó közönség nem igen vett tudomást; csupán csak irigy szemmel tekintett más vidéki emporiumok fényes indóházára és mellőzve érezte Aradot akkor, amikor utja máshová vezette. Csak az ipar és kereskedelem mivelői vannak tudatában annak hogy az utóbbi tíz év alatt a vasuti szállítások lebonyolítása körül Arad állomás milyen átalakuláson, mondjuk újjá születésen ment keresztül; továbbá az a sok ezer munkásköz, mely ez idő alatt nap-nap után végezte öntudatlan munkáját, hogy a nagy művet befejezéséhez közelebb juttassa.

Elérkeztünk végre ahhoz a ponthoz, hogy az utazó közönség is látni fog valamit a bővítésből, melylyel régi vágyai beteljesülnek. Az álom valóra válik, az új indóház építése a megkezdés előtt áll. A munkálatok vállalatba adása már megtörtént és most már csak napok kérdése, hogy azt a nagy területet, mely a régi kiszolgált épület nyugati részén évek óta üresen áll, a munkások százai ellepjék.

Az új indóház tervei impozánsak és nagyarányúak. Nem sablonos, de magán viseli azt a típust, mely viszonyainkból kifejlődött és ehhez képest a legjobbnak bizonyult. Az épület súlypontja a közép induló csarnok, melytől jobbra, balra oszlanak meg a váró- és étkezőhelyiségek az utazó közönség részére, kiegészítve a hivatalos helyiségekkel. Az épület teljes hossza mintegy 167 méter, pavillon rendszerű és összes beépített területe 3140 négyzetméter. Építési teljes költsége 950.000 koronába van előirányozva, az előtér rendezési munkálataival együtt. Ha megjegyezzük, hogy a régi épület csak 1960 négyzetméter területen áll, akkor könnyen párhuzamot vonhatunk a jelen és jövő képe között.

A előcsarnok hatalmas méreteivel mintegy 442m² területű. Ebben van elhelyezve három személy-pénztár, tőzsde, ruhatár, portás, az uti podgyász feladására szolgáló és kényelmi helyiségek. Az előcsarnoktól balra, tágas folyosón át az I. és II. oszt. utazóközönség az impozáns váró- és étkező helyiségekbe jut. Utóbbiak három nagy helyiségből állanak, elválasztva a dohányzó és nem dohányzó helyiséget. A konyhák az emeleten vannak elhelyezve úgy, hogy a konyhaszag nem üldöz majd bennünket. Az élelmi cikkek felvonók segítségével közvetítettek.

Az előcsarnoktól jobbra, ugyanilyen helyiségek a III. oszt. utazóközönségnek állnak rendelkezésére. Az érkező közönség pedig egy elkülönített csarnokon át távozik, mely körül málbakiadás, ruhatár, férfi és női mosdó és öltöző helyiségek vannak a legmesszebb menő igényeknek megfelelőleg csoportosítva.

Az épület többi részét hivatalos helyiségek foglalják el, melyek elhelyezésénél figyelembe vétetett az a körülmény, hogy a közönség azokat, melyeket szükség esetén igénybe venni kénytelen, a legközvetlenebbül elérhesse.

Az új indóház, tekintettel arra, hogy annak

a forgalomnak legkevesebb megzavarásával és hátráltatásával kell megépülnie, két évre megosztott részletben fog létesíttetni. A folyó 1910. évben az üresen fenntartott telekrészen a nagy előcsarnok és az ettől balra eső épület-szárny építtetik meg. Ennek ez évben történendő befejezése után az összes forgalmat ideiglenesen ebbe a szárnyba helyezik be. A régi épületet ezután bontják le és ennek helyébe a jövő év végéig a jobb épületszárnyat emelik és csak annak megtörténte után veszik igénybe az egész épületet, majd pedig rendeltetésének véglegesen átadják.

Az új impozáns épület alaprajza, általános homlokzata és utóbbinak jellegzetes és főbb részletrajzai a Lengyel Lőrinc butorgyáros cég kirakataiban láthatók és azokat a közönség, mint egy megvalósulás előtt álló ábrándot, a legnagyobb érdeklődéssel szemléli.

Sztankovits Miklós, a máv. agilis aradi üzletvezetőjének kiváló érdemeit és hosszú évi fáradozásainak eredményeit látjuk egyelőre azokon papírosra téve. Csakis az ő erélyes és céltudatos munkásságának köszönhetjük azt, hogy ama fiatalos hévvel, melylyel mintegy 2000 kilométer területű nagy vasúthálózat ügyes bajos ügyeit vezeti és intézi, valóra válik az, melyet politikai buzavonak sem tudnak most már továbbra feltartóztatni.

W. I.

Viharos jelenetek egy aradi részvénytársaság közgyűlésén.

A gőztéglagyár mérlege.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 25.

Az Aradi első gőztégla, cserép és agyagárugyár részvénytársaság tegnap tartotta meg a részvényesek nagy érdeklődése mellett id. Kristyóry János elnök-igazgató elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen a részvényesek egy része vihart idézett elő az által, hogy az igazgatóság javaslatait törvényteleneknek, a részvényesek érdekeit sértőnek nyilvánította, de az elrendelt szavazás után a közgyűlés többsége az igazgatóság javaslatait fogadta el. Az érdekes közgyűlésről ez a tudósításunk szól:

Id. Kristyóry János elnök üdvözölve a részvényeseket, megállapította a határozatképességet és megnyitotta a közgyűlést. A jegyzőkönyv vezetésével Szalay Károly dr. intézeti ügyészt bizta meg a hitelesítésre pedig Czédly Károly dr. és Szabó István részvényeseket kérte fel.

A közgyűlés ezután áttért a tárgysorozat második pontjára, az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésére, a múlt évi zárazamadások előterjesztésére, a mérleg megállapítására és az igazgatóság és felügyelő bizottság részére való felmentvény megadására.

Az igazgatóság jelentését Szalay Károly dr. intézeti ügyész olvasta fel. A jelentésben előadja az igazgatóság, hogy bár a tavalyi mérleg ismét veszteséget mutat fel, ennek legnagyobb része az alapszabályszerű leírások miatt áll elő, mert az igazgatóság az épületek számlájáról külön leírásként 23335 koronát hoz javaslatba, mely intézkedés által a társaság vagyoni tárgyait realisabbakká óhajtja tenni. Az igazgatósági jelentés megállapítja, hogy csak újabb befektetések eszközölésével lehet a társaság üzemét olyan fokra emelni, amelylyel az haszonhajtóvá válik és

ezért egyrészt azt javasolja, hogy az adott körülményeknek megfelelő feltételek mellett ötvenezer korona értékű újabb elsőbbségi részvénytöke bocsáttassék ki jegyzésre, másrészt pedig a veszteségek megszüntetésére mondassék ki, hogy a törzsrészvénytökeből ismét 50.000 koronát leírják, miáltal az intézet iránt a közönség bizalma fokozódhatik. Tekintve, hogy az intézet gyártmányai kitűnőek, azok iránt a közönség körében élénk kereslet mutatkozik és Aradon nagy építkezésekre van kilátás, remélhető, hogy az igazgatóság éveken át folytatott fáradsága és küzdelme, megfogja teremni a gyümölcsét.

Felolvasták ezután a mérleget, amelyből kitűnik, hogy a múlt év a leírásokkal együtt 51380 korona 46 fillér veszteséggel zárult.

A közgyűlésen megjelent részvényesek egy része az igazgatóság előterjesztett javaslatait helyesléssel fogadta, azonban Blaskovics István, Gramling Alajos, Novák Péter, Knapp Károly, Berthe Béla, Pichler János és Bérczy Imre a tárgysorozat 2—4. pontján szereplő igazgatósági javaslattal szemben ellenindítványt adtak be, amelyben minden indoklás nélkül, az igazgatóság javaslatait törvényelleneseknek és a társaság törzsrészvényesei érdekeire nézve sértőknek jelezték és azok elutasítását kérték.

Az igazgatóság tagjai közül Mandl Vilmos dr. szólalt fel. Felszólalásában a részvényesek többségének helyeslése mellett kifejtette, hogy az ellenindítványt tevők vagy nem komolyan, vagy megfontolatlanul, de mindenesetre a társaság érdekei ellen cselekedtek, midőn indítványukat beadták, jó lehet az igazgatóság jelentése tárgyilagossá adatokon és bizonyítékokon alapszik. Az ellenindítványt tevő részvényesek még azt a fáradságot se vették maguknak, hogy a mérleget átvissgálták volna és a társaság könyveiből biztos meggyőződést szereztek volna a társaság vagyoni helyzetéről. Az igazgatóság áldozatot nem kimélve, a legnagyobb buzgósággal vitte a társaság ügyeit és ma már azon a ponton van a társaság, hogy a bajokat kiheverte és a fáradság gyümölcsét fogja látni.

Az elnök szavazásra bocsájtotta a kérdést. Az igazgatóság javaslatára 530, az ellenindítványra 290 szavazat esett, az elnök tehát az igazgatóság javaslatait elfogadottnak jelentette ki. (Ugy értesülünk, hogy a határozat ellen az ellenindítványozók a törvényszék előtt keresettel fognak élni.)

Ezután az igazgatóság tagjait választották meg a következőkben: Id. Kristyóry János, Goldschmidt Sándor, Mandl Vilmos dr., Szabó Zoltán, Kneffel Lajos. Eszerint az igazgatóságból Wagner József kiesett és helyébe Kneffel Lajos került. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Hehs Vilmos, Funkelstein József és Kell Lajos (új), póttaggá pedig Halmay Andort választották meg.

Kivánatos volna, hogy a részvénytársaságban felmerült viszályek elsimuljanak és a részvényesek egyetértve igyekezzenek a társaság üzemét felvirágoztatni.

A közgyűlésen jelen voltak:

Kneffel Lajos, Szabó István, Czédly Károly dr., Blaskovics István, Gramling Alajos, Novák Péter, Kristyóry Sándor, Szalay Károly dr., Knapp Károly, Pichler Gusztáv, Berthe Béla, Pichler János, Mandl Vilmos dr., Szabó Zoltán, Goldschmidt Sándor, Kollmann Armin, Fejér Ernő, Kell Lajos, Rajz Jenő, Singer Gyula, Baros Lajos, Hehs Vilmos, Bérczy Imre, Institoris Kálmán.

Faludy repülési kísérletei.

A főtárláló megsebesült.

Távirati tudósítás.

Arad, március 25

A repülőgépek számára idestova új rovatot kell nyitni az újságoknak. Hírek a levegőből, hírek a repülés újabb eredményeiről, vívmányairól és az úttörők kudarcairól, vértanúságáról mindegyre és mindig szaporábban érkeznek a földgolyó minden tájkáráról.

A tavasz végére a fővárosban is terveznek nagyszabású repülőgépes versenyt és addig is Budapesten és az ország számos városában nagy készülődések folynak erre az aviatikus versenyre. Feltalálók önálló gépeikkel, újítók javított és kombinált mono és biplánokkal és Kutassy-féle légi sofförök készülődnek a magyar repülőtudás bemutatására. Készülődik Faludy Károly, a pécsi szintársulat tenoristája is, aki már előző állomáshelyén, Aradon is foglalkozott a repülés problémájával és sikerült neki több modell elkészítése után egyik szerkezetét repülésre bírni. Az öt és fél lóerős gyenge motor azonban nem bírta volna fölvenni magát Faludyt is és a szerkezet így magában, kormányos nélkül emelkedett a levegőbe, ahol szép utat tett meg. Új szerződése Pécsre szólította Faludyt, akinek itt egészen újból kellett kezdeni a küzdelmet gépe érdekében. Aradon már meg voltak a hívei, a tudói a Faludy-féle gép hasznavehetőségének és szívesen áldoztak a találmány sikere érdekében. Pécsen újból meg kellett szerezni az ilyen híveket, ami nem csekély nehézséggel ment. Számos felolvasást tartott az ősszel és a tél kezdetén Faludy, mérnököknek, polgári kaszinóban, belvárosi katolikus körben mutatta be kis modelljeit, amelyek pompásan tették meg levegőbe utjaikat. Néhány vállalkozó kedvű ember, akiket meggyőzött a modell-kísérletek sora, ekkor konzorciumot alakított avval a céllal, hogy 20 koronás részjegyek alapján Faludynak elegendő összeget bocsássa-nak rendelkezésére, melyből gépét fölépítheti és a szükséges motort beszerezheti. A konzorcium azonban csak félig sikerült, amennyiben a motor beszerzésére szükséges összeg nem gyűlt össze. Így február folyamán Faludy arra határozta el magát, hogy egyelőre egy motornélküli szerkezetet épít fel, amellyel sikló repüléseket fog végezni. Ezeknek a sikló repüléseknek az első napja volt tegnap. Tegnap délután emelkedett először a pécsi levegőbe repülőgép. Nem szállt magasra, nem tett kilométeres utat, de egyszerű felrebbenésével bizonyítékát adta annak, hogy megfelelő erős vázzal és megfelelő erejű motorral alkalmasá válik a komoly repülésre.

Faludy a repülőgépet a Teffmann-gyár udvaráról, ahol felépítette, tegnap reggel kiszállította az előre kiszemelt helyre, Árpád község határába, ahol egy meglehetősen sima domboldal 50 fokos szög alatt hajló lejtőjén készítettek hevenyészett sikló pályát az alján kis főlhajló dombbal a repülőgépnek. Amint hamarosan bebizonyult, a sikló pályát nem volt elég gondval készítve és éppen a gyors elkészítés balesetet is okozott. Néhány nagyárpádi ember segítségével felvontatták a három kerékpár kerekén álló repülőgépet a dombtetőre. A szerkezetet már eközben baleset érte, mert az egyik kerék elgörbült. Szerencsére kéznél volt egy tartalékkerék és a bajt kijavíthatták. Faludy ezután elhelyezkedett a kormánynál, amely az elől levő fel és lefelé mozgás irányát megszabó síkfelület beállítását szabályozza. Kis készülődés után az árpádi emberek elbocsátották a gépet, amelyet most már csak Faludy segítőtársa és színészkollegja, Révész Jenő

tartott. Faludy, aki feltűrt galléru felöltöben ült a szerkezet közepén, türelmetlenül sürgette a lassan gördülő szerkezet teljes elbocsátását, ami meg is történt. A másfél métermázsás szerkezet könnyen gördült alá a lejtőn. Hatalmas felületei belekapazkodtak a levegőbe és méltóságossá lassították az utját. Alig néhány méter befutása után a kerekek elváltak a földtől és a szerkezet szabadon lebegett a levegőben. Nyugodtan, észrevehető biztossággal szállt lefelé a lejtő sarka felett. A sikló helytelen építése, az alján készült kis domb azonban bajt okozott. A motor hiányában természetesen alacsony, 25–30 centiméter magasan szálló gép kerekei beleütöttek a puha homokdombba. Az összeütközés erejétől a kerekek fölé szerelt szántalpszerű lécek egyike eltört és Faludyt is megsebesítette a lábán. A seb azonban nem veszélyes természetű. A szerkezet megrongált kerekeit és léceit kicserélik és kijavítják a sikló hibáját is, hogy a kísérleteket tovább folytathassák. A tegnapi repülésnek számos nézője volt. Ma az erős szél gátolta a kísérletek folytatását.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Nincs előadás.
Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Elvált asszony, operetta. Este rendezés helyárrakkal: Luxemburg grófja, operetta. (B. bérlet.)
Hétfő: Délután mérsékelt helyárrakkal: Lili, operetta. Este rendezés helyárrakkal: Luxemburg grófja, operetta. (C. bérlet.)

* Margó Ede új szobormintái Aradon. Reinhardt Fülöp kirakatában Margó Edének, a Kosuth szobor alkotójának két új szobormintája látható. Csiky Gergelynek és Fábian Gábornak emelendő szobrok mintái, melyeket a kiváló művész Varjassy Árpádnak, a Kölcsey-egyesület elnökének kérésére készített. Tudvalévő, hogy ez az egyesület Csiky Ödön dr. jóvoltából az elhunyt drámairól butoráiból, könyveiből és irataiból a Közművelődési Házban külön szobát fog berendezhetni. Ezért elhatározta, hogy a még Vörös Vidor szerkesztő által megindított gyűjtést befejezve, Csiky Gergelynek mihamarabb szobrot emeltet a város megfelelő helyén. Időközben Zubor Andor a Kölcsey-egyesületben azt az eszmét vetette föl, hogy Arad másik írófiának, Fábian Gábornak emlékei is összegyűjtessenek. A Fábian-család a legnagyobb készséggel ajánlotta fel a Kölcsey-egyesületnek Fábian Gábor egykori munkaszobájának butorait, könyvtárát, értékes kéziratit és levélgyűjteményét. Mikor aztán a Kölcsey-egyesület a Fábiannak emelendő szoborra kibocsátotta felhívását, oly égedklődéssel találkozott, hogy ennek elkészülte is biztosra vehető. A Margó által tervezett két minta majdnem félméter magas. A bronz szobrok márványalapjukkal 3 és fél méter magasak lennének. A két író szobrát a városháza előtt lévő két gyepes tér elejére gondolják elhelyezhetni. Legközelebb deszkavázzal kipróbálják, alkalmas-e a városháza előtt ez a két tér erre a célra.

* Új politikai napilap a fővárosban. Március 30-án új napilap indul meg Budapesten „VILÁG” címmel, értesülésünk szerint a szabadkőművesek kiadásában és szerkesztésében, a szabadkőműves eszmék és elvek (fölvilágosodás, emberszeretet, haladás, műveltség, jótékonyosság stb.) terjesztése és a konkrét közéleti célok (általános, titkos, egyenlő választójog; szekularizáció; felekezeten közoktatás; progresszív adórendszer) kivívása érdekében. A lap e mellett hazafias, magyar szelleműnek ígérkezik, amit összeegyeztethetőnek tart a legszélsőbb liberalizmus-

sal, és ezt a vezetők egyénisége látszik garantálni, akik eddig is ilyen irányban működtek. A most folyó politikai kavargásban mindenestre érdekes az egészen új, határozott állásfoglalás és a független, pártokra és kormányra való tekintet nélkül megnyilatkozó eszmékör.

* Diszelódás a gyermekszanatóriumért. Április 11-én az aradi Nemzeti Színházban a gyermekszanatórium javára diszelódás lesz. Az aradi bizottság élén Urbán Iván főispán, Dálnoky Nagy Lajos dr. alispán és Varjassy Lajos polgármester állanak. A színügyi bizottság elnökéhez, Varjassy polgármesterhez ma érkezett meg Zichy János gróf ama kérelme, hogy az előadás helyárainak felméréséhez a színügyi bizottság hozzájárulása biztosítottassék; az Aradi Filharmóniai Társaság elnökét, Mandi Vilmos drt pedig a Szanatórium Egyesület kormányzósága arra kérte fel, hogy a filharmónikusok kiváló gárdája ne csak az egyes operák zenekíséretét lássák el, hanem önálló számmal is szerepeljenek a monstre diszelódást követő hangversenyre. A nagyérdékű előadás vendégművészei sorában a következők szerepelnek: Blaha Lujza, aki a Nagymama palotás jelenetét fogja előadni, Fodor Aranka és Környey Béla a Carmen negyedik felvonásában szerepelnek. B. Sándor Erzsébet a Hamlet egyik jelenetét fogja énekelni és ugyanezen felvonásban fog bemutatkozni Nierschy Emilia, a magyar kir. peraház Prima-ballerinája. M. Szoyer Ilonka és Környey Béla még a Bohémek 3-ik felvonását mutatják be, majd pedig e három opera-felvonás után tartandó ünnepi hangversenyen valamennyi vendégművész egy-egy hangverseny-számmal is emelni fogja az est vonzó erejét. A következő helyárok érvényesek: I. r. nagypáholy 40 kor., I. páholy 30 kor., I. r. támlásszék 8 kor., II. r. támlásszék 6 kor., támlásszék 4 kor., II. emelet I. sor 3 kor., 2–3 sor 2 kor., a többi sor 1 korona 60 fillér.

* A Liliom premiérje. Molnár Ferenc nagy-sikerű színművének, a Liliomnak kedden lesz a premiérje az aradi színházban.

* Ditrői Mór bucsuja. Az aradi színház kedveit művésze, Ditrői Mór, aki április 1-től kezdve a Víg-színház tagja, e hó 31-ikén lép fel Aradon, A kuruzsló címszerepében.

* Husvét napilapok előjegyezhetők Weisz Leó hirlapterjesztő vállalatánál.

* Gimbelem, gombolom keringő külön is kapható Aradon Weisz Leó könyvkereskedésében, Minorita-palota.

* Luxemburg grófja összes zeneszámai kaphatók Weisz Leó könyv-, papír- és zeneműkereskedésében Aradon, Minorita-palota. Városi és megyei telefon 280. 6861

* Ünnepnepok az Urániában. Nagyszerű szórakozásokról gondoskodott az ünnepnepokra az Uránia színház. Szombaton és vasárnap klasszikus új műsort, hétfőn ismét új és nem kevésbé érdekfeszítő műsort mutatnak be. Csupa lebilincselő érdekességű látványosságok, melyek minden hangos reklám nélkül is vonzzák a közönséget. A fenomenális műsor olyan pártját ritkító szórakozásban fogja részesíteni a közönséget, hogy előrelátható, hogy az Uránia épp olyan látogatottságnak fog örvedeni, mint a tavalyi husvétkor. 241

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Az apa büne.

Letartóztatás az aradi rendőrségen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 25.

Az aradi rendőrség ma előzetes letartóztatásba helyezte Hesz Márton foglalkozás nélküli, rovott maltu aradi lakost, aki ellen a 15 esztendő leánya vérfertőzés miatt tett feljelentést. A rendőri nyomozat oly sok alapos gyanuokot talált a rut büntetett vádolt ember ellen, hogy a letartóztatást el kellett rendelni a különben is szökésre készülő ember ellen.

Zárt ajtók mögött hallgatta ki ma több órán át Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy Hesz Mártont és a beidézett tanukat. A tettes egy atléta termetű, erőszakos egyéniség benyomását keltő, többször büntetett ember, aki nemcsak saját leánygyermeké ellen intézett nemtelen merényletet, hanem feleségét is az örületbe kergette. Épen ma szállították be a szerencsétlen asszonyt egyelőre a szegényházba, hogy onnan üresedés esetén valamely elme-gyógyintézetben helyezték el.

Hesz ellen a feljelentést Németh Gyula dr. árvaszéki nyilvántartó tette meg. A megbecstelenített gyermek még csak néhány hét múlva lesz tizenhatesztendő és így feljelentésre nem jogosult. Az aradvárosi árvaszék a bestiális apát megfosztotta apai jogaitól és Németh dr.-t rendelte ki gyámul, míg a gyengeelméjűnek talált Heszné részére Murády Almost rendelte ki.

A család néhány hónappal ezelőtt jött hazá Amerikából. Az anya elbeszélése szerint Hesz már ott is többször bűnös merényletre készült az akkor még csak serdületlen gyermek ellen. Sokszor a saját testén kellett éreznie a brutális ember ütlegeit csak azért, mert nem engedte meg, hogy Hesz vérfertőzést kövessen el. Hosszu évekig tűrte a lelketlen apának embertelenségeit és a család valósággal fellélegzett, mikor a dolgozni nem akaró és többszörösen bűnbe esett családfőt rövidebb, hosszabb időre bebörtönözték.

Hesz évekkal ezelőtt a város szolgálatában állott, mint tűzoltó. Azonban csakhamar elküldt az állásból, mert hűtlenségen érték. Legutóbb három és fél évi fegyházat ült lépésért és közokirathamisításáért.

A leány már többször panaszkodott rokonainak anyja gonosz szándékai miatt és el is akarta hagyni a szülői házat. Minthogy azonban édesanyja betegeskedése szükségessé tette, hogy mellette maradjon, tovább tűrte apja támadásait. Néhány nappal ezelőtt egy éjszaka alvó állapotban találta a hazaérkező ember a leányát és feleségének tiltakozása dacára elkövette a leggonoszabb bünt, melyet apa elkövethet. A feljelentés másnap megtörtént és a rendőrorvosi vizsgálat megállapította a vérfertőzést.

Mára volt kitűzve Hesz kihallgatása és tegnap a délután folyamán a bűnügyi osztály idézésével megjelent Török Gábor-utcai lakásán a kézbesítő.

— Holnap már csak telefonon beszélhetnek én velem, — mondotta a kézbesítőnek Hesz, aláírva az átvételt tanúsító ívet.

A kézbesítő erről jelentést tett Greén Nándor főkapitánynak, aki látva, hogy Hesz szökésre készül, előállította. Minthogy foglalkozása nincs és a büncselekmény oly súlyos, hogy az esetleg kiszabandó büntetés elől való menekülés valószínűnek látszik, elrendelte a gyanúsított letartóztatását.

Hesz tagadja a merénylet elkövetését és azt mondja, hogy a rokonai boszúból bírták reá leányát a feljelentésre. Tagadásával szemben az áldozat, az anyja és a tanúk vallomása erősítik ennek megtörténtét.

Változások a naptárban.

A husvét állandósítása. — Nemzetközi kongresszus az esztendő új beosztásáról.

A husvét, Krisztus feltámadásának ünnepe, a niceai zsinat határozata szerint mindig arra a vasárnapra esik, mely a tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következik. Ezáltal a husvét változó ünnep és mindig március 22-ike és április 25-ike között esik. A husvétnak ez az eltolódása az egész közéletre, de különösen a kereskedővilágra annyira hátrányos, hogy a kereskedelmi kamarák ezidei londoni nemzetközi kongresszusa felvette programjába a husvétnak állandó napra való helyezését. A tervezett határozatot a kormányok elé fogják terjeszteni és kérik fogják, hogy azt, mint pár év előtt a közép-európai időszámítást, kötelezőleg elrendeljék.

A naptárban a zavarokat az okozza, hogy a csillagászati esztendő 365 nap, 5 óra, 48 perc és 46.17 másodperc. Ez pedig egy és negyed nappal több, mint ötvenkét hét. Ha pontosan ötvenkét hét volna az esztendő, akkor újévtől kezdve Szilveszterig minden dátum a hétnek azonos napjára esne, egyik évben úgy, mint a másik évben. De ez az egy és negyednapi többlet minden rendes évben egy nap, minden szökőévben két nap eltolódást okoz. Így a folyó 1910. évben az újév szombatra esett. A következő 1911 ik évben újév már vasárnapra fog esni. A hónapok napjai is aránytalanul vannak beosztva. Hét hónap: január, március, május, július, augusztus, október és december harmincegy napos; április, június, szeptember és november harmincnapos; egyedül február 28 napos, illetőleg szökőévben 29 napos. Ezt a 28 napos februárt semmi sem teszi indokolttá. Julius Caesar is, Gergely pápa is csupa kényelemszeretetből vettek át.

Bach dr. strassburgi tanár kiszámította, hogy Krisztus keresztre feszítése a 30-ik év április 7-ikén, pénteken, míg a feltámadás április 9-én, vasárnap volt. Ezt a dátumot állandósítani akarja, hogy a husvét mindenkor április 9-ére essék. Most már csak azt kell elérni, hogy április 9-ike mindenkor vasárnapra essék. Bach dr. ezt úgy véli elérhetni, hogy minden évnegyedbe kilenvenegy napot oszt be. Az első és második hónap 30 - 30 napos, a harmadik mindig 31 napos. Ez egy évben 364 nap volna. A háromszázhatvanötödik napot husvétvasárnaphoz hozzákapsolja, úgy, hogy Bach dr. szerint husvétvasárnapja 48 óráig tartana. A szökőévet pedig úgy akarja megoldani, hogy a szökőévben december 32 napos volna. Ennek a beosztásnak csak az a hibája, hogy a husvét vasárnapja és a szökőév Szilveszterje 48 órás nap volna, vagyis teljes két nap. Hogy ezt az abszurdumot a közönség elfogadná, az bizony nagyon kétséges.

Hesse-Wartegg Ernő tanár nagyjában elfogadja Bach dr. beosztását, hogy a hónapok 30 naposak legyenek és csak minden harmadik hónapnak legyen 31 napja. Hesse-Wartegg azonban az új évet kivenné a hét 7 napja közül. A Hesse-Wartegg-naptár szerint Szilveszter napja mindenkor szombatra esne. Ezután jönne egy nap, az újév, amelyik azonban nem volna vasárnap, mert a vasárnap a következő napra, január elsejére esne. Ezzel meg volna oldva az év háromszázhatvanötödik napjának a kérdése és még csak minden negyedik év szökőnapját kell bekapcsolni.

Hesse-Wartegg a szökőnapot az ő naptára szerinti június 31-ére következő napra helyezi és azt szökőnapnak nevezi, vagyis épen úgy nem osztja be a hét 7 napja közé, mint az újévet. Az új naptárnak tehát főleg csak az volna a szépség-hibája, hogy minden évben egy, minden negyedik évben két olyan hete volna, melynek nyolc napja van. Ezzel szemben az előnye az volna, hogy a változó ünnepeket kiküszöbölné, a hónapok egy ségesebbek volnának, a dátumok következetesen minden évben a hétnek azonos napjára esnének.

A Hesse-Wartegg naptárának behozatala minden zavar nélkül volna keresztülvihető. Hiszen XIII. Gergely pápa, mikor az általa kijavított Julián naptárt 1582-ben érvénybe léptette, elrendelte, hogy október negyedikére, október tizenötödike következzen. A közönség még ezt a tizenegynapos eltolódást is elfogadta. Érdekes azonban az, hogy Hesse-Wartegg az ő naptárát már 1911-ben akarja behozni, mivel az új újév jövőre vasárnapra esik és ha ezt a kedvező alkalmat elmulasztanánk, jó pár esztendőig kellene várni, míg újra vasárnapra esne az újév. Ez pedig azért fontos, mert az egész naptárjavításnak a husvét eltolódása képezi az alapját és április 9-ike, a husvét vasárnapjának új, fix terminusa csak akkor esik vasárnapra, ha az újév is vasárnap van.

Alig három hónap választ el bennünket a londoni kongresszustól. Valószínű, hogy itt elfogadják fogadui a Hesse-Wartegg Ernő új naptárát. Csak az a kérdés, hogy a kormányok és az egyházak is elfogadják-e? Dogmatikus akadály nem merül fel és így lehet, hogy a jövő évben már az új naptár szerint fogjuk az időt számítani és az ünnepeket megülni.

A Müszinkör csillagai.

Sikkasztó budapesti rajzoló.

Távirati tudósítás.

Arad, március 25.

A Városligeti Müszinkör kezd a közzinhalakkal versenyre kelni. Ha nem is primadonnaháborui, de botrányai révén. Ugyanis már a Müszinkör csillagainak kedvéért is sikkasztanak az emberek. Sikkasztanak, hogy Bájkeri Prutyi és Tájbérki Birike este a színpadon valódi gyémántkövel pukkanthassa szeretett kártyánóját és előadás után pezsgő mellett nyomhasson csókot a füstösszemű cigányprimás orcájára.

Timár Károly fővárosi építész legmegbízhatóbbnak ismert hivatalnokát, Ottrubay Miklóst tartóztatta ma le a rendőrség, mert főnökének pénzét éveken át sikkasztotta. Nagyon régen jött Timár arra, hogy a rajzoló hűtlenül kezelje a rábizott pénzeket.

Tudta, hogy alkalmazottja a munkások betegsegélyző pénztári járulékát nem juttatja el rendeltetési helyére, hanem régebbi nyugtákon a dátumot korrigálja meg és ezzel leplezi bűnét. Tudta, de nem szólt, mert a rajzoló azelőtt felette megbízható és hűséges embere volt. Azonban a sikkasztásnak nem szakadt vége. Ottrubay éjszakáról-éjszakára dőzsölt és tivornyázott. A Városligeti Müszinkör több színésznőjének volt egyszerre a lovagja és ezekkel felesérelte el, pezsgős dáridókban a bűnös uton szerzett pénzt.

Tegnap végre feljelentést tett a rendőrségen az építész. A detektivek megfigyelték a fiatalembert és meggyőződtek arról, hogy a rajzoló anyagi erején túl költségek. Ma dél előtt két detektív megjelent az Üllői-ut 12. sz. házában lévő irodában, hogy a sikkasztót előállítsák.

Bemutatkozás után Ottrubay nyugodtan és hidegvérrel az asztala fiókjába nyult.

— Pardon — mondotta — kivessék innen valamit.

Revolverét vette ki, homlokára szoritotta és elakarta sütni. A detektívek azonban megakadályozták az öngyilkosságot.

A bűnügyi osztályban bevallott mindent. Elmondotta, hogy huszezer koronánál többet sikkasztott el a betegsegélyezési járulékokból és hogy a hiányt tényleg hamisított nyugtákkal palástolta. A pénzt utolsó fillérig ellumpolta a ligeti műintézet szépeinek társaságában. Letartóztatták.

HIREK.

— Péter király Pétervárott. Pétervárról jelentik: A szerb külügyminiszter kijelentette a „Brsevlja Vjedomoszi“ egy munkatársa előtt, hogy a szerb király első pétervári látogatásának a szükségessége a két nép testvéri érzelmektől fakadt. Titkos látogatásról nem lehet szó. Szerbiának legerősebb óhaja az, hogy a Balkánon a békét biztosítsa. A balkáni fejedelmek látogatásai Konstantinápolyban kedvező jelnek tekintendők és a helyzet annál békésebb, mert kilátás van arra is, hogy a jövőben teljesen tisztázni és rendezni fogják a viszonyt Ausztria-Magyarország és Szerbia között.

— Szerényinek már van állása. Amióta Szerényi József volt államtitkár az aktív politikai szereplés teréről visszalépett, a gyakorlati közgazdaságban keres érvényesülést. Mint hírlík, a Resicai Falepároló Rt. igazgatóságába fogják beválasztani. Ez a vállalat az Osztrák-magyar Államvasutársaság és a Holzverkehlungs A.-G. alapítása. A vállalatnak Resicán van nagyszabású falepároló telepe, most pedig Aninán épít új gyárat. Az aninai telepet jövő év tavaszán fogják üzembe helyezni.

— Mikszáth Kálmán beteg. Budapestről jelentik: Mikszáth Kálmán beteg fekszik horpási birtokán, ahová a husvéti ünnepekre utazott el. Mikszáth Kálmán állapota nem ad aggodalomra okot és az illusztris író a magyar közönség igaz öröme nemsokára remélhetőleg elhagyja a betegágyat.

— Királyok találkozása. Londoni távirat jelenti: Eduard angol király és Manuel portugál király legközelebb találkozni fognak egy portugáli kikötőben, ahol az angol flotta látogatást tesz. Közvetlenül ezután nyilvánosságra hozzák a portugál királynak egy angol hercegnővel való eljegyzését.

— Az Etna háborgása. Római távirat jelenti: Az Etna környékén egész nap szakadt a hamu-eső, mely éjjelkor szűnt meg. A láva állása azóta változatlan. Nikolozsi és Sant-Leo helységeiben katonaság őrködik.

— Huszárönkéntesek tizedesi vizsgája. Az aradi huszárönkéntesi iskolákban tegnap tartották meg a tizedesi vizsgálatot. A tizenöt önkéntes közül a vizsga eredményéhez képest Worafka Nándor ezredes tizenhárom tizedessé, kettőt őrzetőkkel léptetett elő a mai ezred parancsban. Az iskola április elsején bezárul és az önkéntesek bevonulnak ezredeikhez.

— A velencei pör. Velencéből táviratoznak: A mai tárgyaláson egyik börtönőr azt vallotta, hogy Tarnovszka grófnő 8000 lírát ajánlott fel az ő feleségének, ha kiszabadítja, sőt azt is megígérte, hogy magával viszi Svájcba és nagy fizetéssel szolgálatába veszi. Tarnovszka grófnő erre felemelkedett helyéről és így szólt:

— En az igazgatónál panaszt tettem, hogy a szobám nagyon piszkos és tele van poloskával. Semmi más céloom nem volt ezzel. Nem ígértem pénzt senkinek sem azért, hogy megszöktessem.

— Parcellázzák a nagyhalmági Csáky-birtokot. Két esztendővel ezelőtt 3,000,000 korona, nagyrészt be nem fizetett alaptőkével megalakult egy részvénytársaság, amely a Magyar Bánya Részvénytársaság Dobsina címet vette fel. A vállalat alapítója Meisels Samu, aki az üzlet fejében a Csáky grófok közbenjárására udvari tanácsos lett és azóta elnöke a Magyar Bánya Részvénytársaságnak. A társaság a Csákyak híres nagyhalmági uradalmát és a dobsinai réz- és higanybányákat szerezte meg. Mint bányavállalat hozzájárult a Dobsina városa által felhagyott bányászat újraélesztéséhez. Csakhogy a rézbányászat gazdaságos műveléséhez sok pénz kell. Okszerű rézbányászat el nem képzelhető nagyszabású, modern zuzóművek és egyéb berendezések nélkül. A Magyar Bánya Részvénytársaság pedig szűkös pénzügyi viszonyai miatt nem tudta fejleszteni a bányaművet. Így aztán évről-évre rosszabbra fordult a helyzete. Az elmúlt esztendőben két ízben csődöt kértek ellene, közben be kellett szüntetnie rövid időre az üzemet is, mert nem tudta a munkásokat fizetni. Sanyaru helyzetén nemrég a koalíciós kormány segített, amikor megállapodásra jutott vele a kitermelt ércék átvételére nézve. Azóta a dobsinai réz a körnöcbányai olvasztóban nyer feldolgozást. A társaság fennállása óta azon volt, hogy nagy kiterjedésű nagyhalmági birtokát, amely milliókat képvisel, eladta. Különböző irányban folytatott ebben az ügyben tárgyalásokat, de minden eredmény nélkül. Pedig ez a birtoküzlet volt mindig a társaság egyetlen reménye, amely most, hosszú huza-vona után, úgy látszik, mégis létrejön. A Magyar Vasutas Takarékpénztár — mint értesülünk — opciót szerzett a nagyhalmági birtokra és 600,000 korona alaptőkével új részvénytársaságot fog alapítani, amelynek egyetlen feladata az lesz, hogy a parcellázást végrehajtsa.

— Egy aradmegyei mérnök sikere. Egy aradmegyei származású mérnököt a külföldön most szép kitüntetés ért. A németországi államtanács elhatározta, hogy Berlinben nagy operát épített és ennek kivételére pályázatot hirdetett. A beérkezett tervek felett ma határoztak és a díjat Kaufmann Oszkár aradmegyei származású, berlini műépítésznek ítélte oda. A díjnyertes mérnök fia Kaufmann Károly pankotai földmúlajdonosnak és már sok jelentős sikert ért el Berlinben. Három évvel ezelőtt építette ott a művészi kivitelű Hebbel-színházat és még sok más középületet. Kaufmann a realiskolát Aradon végezte, a diplomáját pedig a karlsruhei egyetemen nyerte. Mint gyakorló mérnök évek óta Berlinben működik.

— Új szeszgyár Temesvárott. Megbízható forrásból arról értesülünk, hogy Temesvárott legközelebb nagyszabású szeszgyár alakul, mely évi 40,000 hektoliter termelési képességre rendezkedik be. A nagyipari vállalat likörgyártásra is ki fog terjeszkedni.

— Letartóztatott közjegyző. A szegedi fogházba ritta vendéget szállítottak be ma, a társadalom egyik előkelő oszlopát, Kern Lajos dr.-t, aki hosszú ideje a legszebb és legjövődelmesebb polgári állások egyikét töltötte be: királyi közjegyző volt Szegeden. A Schwartzterféle szanatóriumban rejtőzködő embert a törvényemberei a csöndes helyről ma Szegedre szállították, ahol vizsgálati fogságba helyezték. Magay Lajos vizsgálóbíró ma táviratozott az államrendőrségnek a szerencsétlen ember letartóztatása iránt. A törvényszék vádpancája tegnap délelőtt határozott a letartóztatás iránt a ha'omszámra érkező följelentések miatt. Kern Lajos elmebeli állapotát a szegedi vizsgálati fogházban fogják megfigyelni és ha valóban örült ez a sok bűnnel terhelt ember, akkor visszaküldik az örültek házába. De ha bűnös, szigorú büntetés vár rá a sok visszaélésért, sikkasztásért, csalásért, melylyel vádolják.

— A jégpanamak. A jéguzóra különféle módjáról kapunk hírt nap-nap után — írja a *Műszaki Világ* — és szinte gondolkodni kell eszünk, hogy mi is okozója ennek az uzsorakodásnak. Egyik okát abban találjuk, hogy a jéggyártó gépek készítői annyira túl vannak terhelve megrendelésekkel, hogy újabbakat elfogadni már képtelenek, a külföldi cégek pedig csak igen késői határidőre képesek szállítani. Hozzájárul még ehhez az is, hogy állandóan jó idő uralkodik és kevés fenyő van arra, hogy a jégvermeket az Erdélyből, Dobsináról és a Csorbai tóról szállítandó jéggel megtölthetjük. Hogy mily szemérmetlen uzsora uralkodik, legjobban bizonyítja a főváros esete, hol a múlt nyáron hatvan fillér volt még egy métermázsas jég, most pedig 3—4 korona. Az sem utolsó dolog ám, hogy egy nagyváradi cég a jégnek vagonját 600 koronáért ajánlja, ab Tusnád. Nagyvárad városának vezetőségét is sikerült elszédíteni egy ócskavaskereskedőnek, Abeles Emilnek, aki mellékesen a brünni gépgyárat képviseli, hogy egy második jéggyárat rendezzen be, de mint értesülünk, ennek a külföldi cégnek betolakodása ellen mozgalom indult meg és a határozatot megfelebbezik annál is inkább, miután a második jéggyárra a városnak szüksége sincs. Ugyancsak Karcag várost is Abeles ócskavaskereskedő beldegitotta egy jéggyár berendezéssel.

— Havazás. Csáktornyáról jelentik: Munközben egy hét óta erős szélvihar dühög. Az éjjel Felső-Muraközben, különösen Stridóvár vidékén erős havazás volt, mely azonban a lapályon csak gyöngén jelentkezett. — Magyar-kanizsán erős, hideg szél után az éjjel két órán át havazott. — Alsóverecskén az idő mahirtelen téliessé változott. A nagy hideg mellett erősen havazik, ami a mezei munkákat nagyban hátráltatja. A hegyeket méteres magas hó borítja.

— Halálozás. Ifjabb Magyar Ferenc okleveles gépészmérnök ma Aradon 34 éves korában elhunyt. Március 27 én délután 3 órakor fogják a Zrínyi utca 6. számú gyászházba temetni.

— Életuntak a kávéházban. Budapestről jelentik: Az éjszaka két kávéházban is revolverlövés zavarta meg a mulatozás lármáját. A József-körút 5. szám alatti Hazám kávéházban az éjszaka Dános Márton 24 éves magánhivatalnok mellbe lötte magát. A mentők az életuntat életveszélyes sérüléssel a Rókus-kórházba vitték. Tettének oka ismeretlen. — Az Andrássy-ut 54. szám alatt levő Louvre kávéházban az éjszaka betért egy 30—35 év körüli férfi és abszintot kért. Három pohár abszintot megivott, azután revolvért vett elő és mellbe lötte magát. A golyó a szívet furta át. A rendőrségnek levelet írt, amelyben csak azt közli, hogy megunta az életét. A levél alá Balla Márton nevet írt. Holttestét a bonctani intézetbe vitték.

— Katasztrófa az építkezésnél. A napokban megírtuk, hogy Kovaszincen ház renoválás közben egyik fal Tudur Mihály munkásra dőlt, aki súlyosan megsérült. Tudurt a kórházba szállították, ahol ma meghalt.

— Halálos verseny. Szijgyártó Ferenc barakonyi lakos a csermői betipiacról hazafelé menve, az uton felvette kocsijára Buzgó Györgyöt. Nemsokára ezután találkozott Zsurkoj Flóra kocsijával, amelyet ki akartak kerülni. Zsurkoj ezt észrevette és hogy az utána jövőket megakadályozza szándékukban, elkezdett gyorsan hajani. Szijgyártó kocsija utána. Valóságos verseny keletkezett a két kocsik között, aminek az lett a vége, hogy a kocsik a töltésről az árokba fordultak. Ennek következtében Szijgyártó Ferenc olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy nyomban meghalt. Az aradi ügyészség megindította a vizsgálatot.

— Gyilkosság a pap házában. Minap nagyváradi jelentés alapján azt írtuk, hogy Ertarcsán Molnár József református lelkész házában Nagy Lidia cselédeány öngyilkos lett. Most azt írják, hogy a leányt a kedvese ölte meg. Ez a jelentés így szól:

A gyilkosság a maga egyszerűségében szomorú és megható. Nagy Lidia derék, jóra való cselédeány volt a megbecsülte magát a tiszteletes házában. A járogatott azonban hozzája Bodor Gábor, a harangozó. Ketten együtt vére is alig voltak túl a 30 esztendőn. Ebből baj lett. A legény a halálra gondolt. A napokban éppen nem volt otthon Molnár József, a lelkész, ezalatt újból átjött a paplakba Bodor Gábor. Eppen beszélgettek a fiatalok, mikor betoppant a szobába a szomszéd 7 éves Mari nevű leánykája. A fiatalokat elragadta a szenvedély, észre sem vették, hogy ott van a kisleány s Bodor Gábor lekapta a szegről a tiszteletes fegyverét és szerelmesére fogta.

— Ide löj, a szívembe! — kiáltott Lidia.

A fegyver eldőrdült és a leány szíven találva, holtan esett össze. Ekkor ocsudott föl Bodor Gábor s ekkor látta meg azt is, hogy a gyilkosának tanuja van, a kis Mari. A fegyvert szépen visszaakasztotta Bodor Gábor és a gyermeket megfenyegette:

— Ha megmondod valakinek, hogy engem láttál, megverlek! — és ezzel elmenekült.

A tán következett a csendőrök nyomozása. Kutatták, keresték a gyilkost, nem találták. Vallattak mindenkit, senki sem tudott semmit. A kis Mari sem vallott, mert őt ott találták a halottnál. Végre is a lelkész Molnár József fogta vallatásra a kis Marit. A pap szavára megtört a gyerek és mindent elmondott, amint fent eladtuk. Erre ma a csendőrök letartóztatták Bodor Gábort.

— Gyilkos szerető. Temesvárról írják: Szabó Mihály csaposlegény a Városház u-cában levő „Régi Zenélő Órához” címzett vendéglőben volt alkalmazva. A hatalmas erejű legény már hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytatott övegy Mester Lajosné született Tár Borbálával, egy huszonkét éves csinos asszonnyal, aki ugyancsak a Városház-utcában szolgált Tarján Géza nagybirtokosnál. A szerelmesek között az utóbbi időben megázult a jó viszony, a férfi bántalmazta az asszonyt, ami ezért elhatározta, hogy véget vet a szerelmi idillnek. A legényt ez annyira elkésértette, hogy véres boszút esküdött. Ma egy óra tájban ingerült állapotban felkereste az asszonyt lakásán és felszólította, hogy térjen hozzá vissza. Az asszony határozottan kiutasította a legényt: — Nem akarok többé tudni rólad — volt a válasza.

Szabó erre hirtelen kirántotta kabátja belső zsebéből a gyilkos szerszámot, egy jól élesre fent hatalmas konyhakést és vérben forgó szemekkel rávetette magát a gyenge nőre. — Rövid egymásutánban ötször markolatig dőtte a kést a szerencsétlen teremtés mellébe. Hatalmas vérsugár szökkenett fel mindegyik szúrás nyomán. Az asszony eszméletlenül rogyott össze, mire a gyilkos lábával rugdosta-taposta, míg állati dühe lelohadt. Véres kezekkel, tajtékzó szájjal tért vissza a csapszékbe, ahol azonnal letartóztatták. A gyilkos a rendőrségen cinikusan vallott. Beismerte, hogy ő ölte meg kedvesét és hogy gyilkos szándékát előre megfontolta már. A gyilkosság gondolatával már régen foglalkozott és csak az alkalomra várt. Holnap átadják a kir. ügyészségnek.

— Köszönetnyilvánítás. Nagyságos Szabó Zoltán és Andrányi Károly utóda urak voltak szívesek a husvétünnepre, az aradi 1848—49-es szegény honvédek részére bort és Fischer József süítő iparos pedig ugyan ez alkalomra egy doboz szivarvéget adományozni. Az aradi 1848—49-es honvédegyelet ezen nemes adományért ezuton is a leghálásabb köszönetét nyilvánítja. Simay István egyeleti elnök. May Soma jegyző.

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 üveg 60 fillér: Vojtek és Weisznál. 219

Tavaszi rügyek.

— Alkalmi jelenet. —

(Történik az „Ibolya kávéház” terraszán.)

Havelok (Leül Átmenety mellé): Ön is szerződött tag?

Átmenety: Oh én már harmadik éve vagyok itt... Ön is terrász-reklám?

Havelok: Igen. Eppen most szerződöttetek... Adhatna egy kis felvilágosítást, hogy mi itt a teendő?

Átmenety: Hát még nem tudja? Maga ugy látszik még csak kezdő. Na hát figyeljen ide. A terrász-reklám kiül a terrászra és becsalogatja a sétálókat. Mosolyog, kigombolja a felső kabátját, mintha melege volna és időközönként hangosan így szól: „Ah, milyen kellemes itt ülni!” vagy: „Itt a tavasz!”, vagy: „Pfüh, de melegem van!”

Havelok: És mikor kell ezt mondanom?

Átmenety: Csak ha erre jár valaki. Mivel erre kevesen járnak, azt hiszem, nyugodtan beszélgethetünk. De várjon csak, itt jön valaki. (Elragadtatással): Milyen idő! Itt a tavasz!...

Havelok (tétovázva): Pfüh, de hi... de melegem van...

Átmenety (Havelokhoz): Maga mennyi fizetést kap?

Havelok: Husz krajcárt egy órára. Minden megkezdett óra egész órának számít.

Átmenety: Pepsze maga még csak volentör. Én, lássa, harminc krajcárt kapok.

Havelok: És szintén sört kap mellé?

Átmenety: Sört?! Ebbe a hidegbe? Nem bolondultam meg, hogy sört igyam.

Havelok: Hát mi az a barna a kriglijében?

Átmenety: Forró feketekávé... (Egy járó-kelő felé): „Ah, milyen kellemes itt ülni!”

Havelok (még mindig bátortalanul): „Itt a tavasz!...” „A tavasz megérkezett!”

Átmenety: Mondja kartárs ur, micsoda ön rendes körülmények között?

Havelok (rezignált hangon): Ezelőtt képviselő voltam... Most terrász reklám vagyok.

Átmenety (Részvétellel): Hja, ilyen az élet! De valamiből csak élni kell... Hát nem volt kilátása, hogy újra megválasszák?

Havelok: Ószintén szólva egy kilátásom se volt. Ezért vagyok itt. Hát ön micsoda rendes körülmények között? Szintén nagy vállalkozó?

Átmenety: Hogyan, hát ön nagy vállalkozó?

Havelok: Amióta nincs mandátumom, az vagyok. Mert nincs olyan nagy dolog, amire ne vállalkoznék.

Átmenety: De aludt-ej-előív még nem volt?

Havelok: Azt még nem próbáltam.

Átmenety: Na lássa. Pedig az is tavaszi foglalkozás. Én, mielőtt ide jöttem, aludt-ej-előív voltam egy tejosarnokban.

Havelok: Nagyszerű! És nehéz az?

Átmenety: Nem nehéz, csak kellemetlen. Az ember egy tejosarnok kirakatában ül és aludt-ej-et iszik, amíg föllendíti a forgalmat.

Havelok: És miért hagyta abba?

Átmenety: Mert nyomban azután szerződött a Purgó-gyár reklámnak.

Havelok: Ah Istenem! Csak ne oszlatták volna föl a Házat!... Ez mégis rossz dolog itt a terrázon ülni, ebben a hidegben.

Átmenety: Ja, maga még csak kezdő és nem tudja, hogy ide lábzsákba kell jönni.

Havelok: Persze, persze! Holtig tanul az ember... De azért sült krumplit én is tettem a szembembe.

Átmenety (egy járó-kelő felé): „Ah, milyen kellemes itt ülni!...” „Milyen idő!...” „Milyen idő!”

Havelok: Csak ne oszlatták volna föl a Házat!... (A járó-kelő felé): „Itt a tavasz!...” „Pfüh, de melegem van!...”

(Tovább dideregnek.)

Terrero.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elutasított kártérítési pör. A múlt év szeptember havában Agoston Péternét az Assz-talos Sándor-utónál oly szerencsétlenül ütötte el egy lovasuti kocsi, hogy sérüléseibe meghalt. Gyermekéi bűnvádi feljelentést tettek a lovasuti kocsis ellen, a társaságot pedig kártérítésért beperelték. A kocsist a büntető bíróság azzal az indoklással mentette fel, hogy az asszony saját vigyázatlanságának lett áldozata. A polgári bíróság a kártérítési pert ugyanezen indokból elutasította.

§ Akik nadragutját lopnak. Hagymádfalva urának, Hollaky Imrének monstre-póreit ismerik már olvasóink, annyiszor kerülnek napirendre. Örökké 3-4 román falu lakosságával áll pörben. A föld népe folyton ellene tör és éviizedes urbéri perlekedések, bűnügyi procesz-szások keletkeztek közöttük. Hollaky Imrét az egyik falu papja feszülettel kezében, a templomban átkozta ki. Ennek a nagy gyűlölségnek egyik kriminális ügyét tárgyalta tegnap a nagyváradi kir. törvényszék. Hollaky Imre még 1903-ban, hét évvel ezelőtt lopás büntetése címén feljelentést tett a hagymádfalvi parasz-tok ellen, akik erdejéből — nadragutját lopnak! Huszonöt földműves ellen emelt Hollaky Imre bűnvádi panaszt. A nadragulya drága bolondító szer. Métermázsája ugyanis 2500 koronát ér. Hét év óta folyik a vizsgálát. Három főtárgyalás már volt az ügyben és huszonhárom vádlottat már felmentett évek során a bíróság. Tegnap az utolsó két vádlott, Parassza Juon és társa állt a törvény előtt. A két nadragulyás atyafi tagadta a terükre rótt bűneselekményt és azzal védekeztek, hogy a szolgabíró ezért már egy ízben erdei kihágás címén megbüntette mindnyájukat. A bíróság mind a két vádlottat felmentette.

§ A kliens pénze. Iritz Mór makói ügyvéd egy kliense számára ezer koronát vett fel egy pénztintézetből s azt magának tartotta meg. A kliens feljelentésére Iritzet sikkasztás miatt elítélte a szegedi törvényszék egy havi fogszbüntetésre. A tábla felmentő ítéletet hozott, ellenben a Kuria az elsőbíróság ítéletét emelte jogerőre. A szegedi ügyvédi kamara e héten az elítéltet eltiltotta az ügyvédi gyakorlat folytatásától.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Összes vidéki tudósítónk figyelmét felhívjuk a most folyó politikai mozgalmakra. Szigorú köteleességüké tesszük, hogy a kerületükben vagy a községükben történő mindennemű politikai eseményről azonnal, lehetőleg telefonon értesítsenek bennünket, a szerkesztőség hivatalos órái alatt (délután 3 tól 7 óráig.)

M. N., nyugalmazott tanító. Mi ezeket már sokszor megírtuk. Nincs értelme az ismétléseknek helyet adni.

==== Rendkívüli olcsó árakban árusítunk ====

férfi öltöny, felöltő és fiu ruhákra tiszta gyapju szöveteket.

LEICHNER és FLEISCHER Arad, Szabadság-tér 17. — Telefon 475. szám.

Kizárólagos posztó gyári raktár. 1226

20 év óta bizonyul

a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét
kötő pótléknak a babkávéhoz és
helyette is, ahol az izgató hatásai miatt
tiltva van. Gyermek részére nem
létezik egészségesebb kávé-ital, mint a
tiszt Kathreiner.

Hogy virulnak annak élvezése mellett!

ung.c

940—III.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Az ötödik Tavaszi Vásár. Az ötödik Tavaszi Vásár tudvalevőleg április hó 7-én reggel 8 órakor nyílik meg a budapesti városi Iparcsarnok helyiségeiben. A vásárra ötszáz iparos és gyáros jelentkezett és a vidéki, valamint külföldi kereskedők nagymennyiségű mérsékelt vasuti jegyigazolványt kértek a vásár igazgatóságától. Az igazolvány arra jogosítja őket, hogy az első osztályon második, a második osztályon harmadik, a harmadik osztályon félárú második osztályú jeggyel utazhatnak. Ilyen vasuti jegyeket a Kerületi Kereskedelmi és Iparkamara is becsát rendelkezésre. A jegykérések e címre intézendők: Tavaszi Vásár igazgatósága, Budapest, IV, Ferenciek-tere 9.

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 25.

Az időjárás az egész országban alaposan megváltozott. Nálunk csak a levegő hűlt le alaposan, másfelé havazásról, hidegről, sőt fagyról érkeznek jelentések. Hogy a megváltozott idő milyen hatással lesz a mezőgazdasági állapotra, ezt a jövő fogja megmutatni. A gabonaüzlet irányzata lanyha.

A mai piacon eladásra került:

2-300 mm. buza	12.70-12.80
300 mm. tengeri	5.50-5.60
Rozs	8.00
Zab	6.70
Árpa	6.10

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

A tőzsde nagypénteken zárva volt.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadtság-tér mellett.)

Műsor 1910. március 26-án, szombat

1. Egy völgyény, három menyasszony. Bohózat. — 2. Thellos szobrász áma Fantasztikus. — 3. Ravasz tolvaj. Kacagató. — 4. Iparüzés Bombayban. Természet után. — 5. Hasznosító öngyilkosság. Bohózat. — 6. Parafakészítés Tosseban. Természet után. — 7. Macbeth. Shakespeare tragédiája. Kiváló párisi művészek előadásában.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Hétfőn nagy ünnepi műsor.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. évi március hó 26-án:

Nincs előadás

NYILTTÉR.

Özv. ifj. Magyar Ferencné szül. Kitzé Doris, a maga, úgy az alóirottak, valamint számos rokon, ismerős és barátai nevében is mélyen megtört szívvél jelenti felejthetlen jó férjének, illetve gyermek, testvér, vő, sógor, rokon és barát

ifj. Magyar Ferenc,

okl. gépészmérnök, tartalékos honvéd hadnagy,

f. évi március hó 25-én, déli háromnegyed 12 órakor, életének 34-ik s boldog házasságuk 5-ik évében, a Mindenható rendelkezéséhez képest váratlanul történt gyászszos elhunytát.

Az Istenben boldogult földi maradványai március 27-én délután 3 órakor fognak Zrínyi utca 6. sz. gyászházából a róm. kat. szertartás szerint a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytak lelki üdvéért f. hó 30-án déli előtt 8 órakor fog a helybeli főt. Minoritátság szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Aldás és béke poraira!

Arad, 1910. március hó 25-én.

Magyar Ferenc és neje szül. Bedevanits Paulina szülei: Magyar Ilma, Magyar Ida férjzett Kosztka Mihályné, Magyar Mártha, Magyar Valéria férjzett Zöldy Jánosné testvérel. Kosztka Mihály Zöldy János sógorai. Kitzé Vilmos és neje született Schneider Mária após anyós és gyermekeik mint sógor és sógornők.

Varga Imre első temetésrendező-intézete Arad,

Andrássy-tér 13.

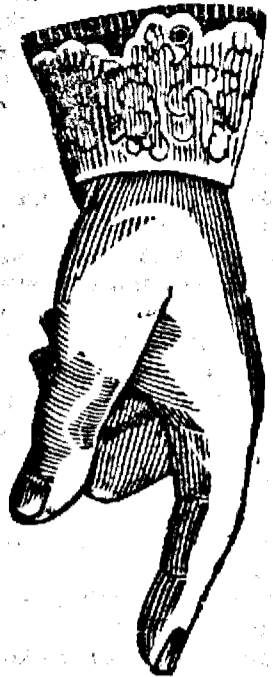
Telefon nappal 37. Éjjeli szolgálat telefon 38. sz.

6792

Soha többé!

nem cserélem szappanomot, amióta a BERGMANN-féle (Steckenpferd védjegyű) LILJOM-SZAPPANT — Bergmann és Tsa Tetschen n. E. gyártmánya — használom, mert ez a leghatékonyabb gyógyezappan nyári szeplők ellen, nemkülönben e szappan által szép, puha „tájt” kap az arc. Darabja 80 fillér. Kapható minden gyógyszerertárban, drogueriában és parfümeriában. 962

Legnagyobb
választék

Husvétii
illatszerek

és

öntözők-
ben.

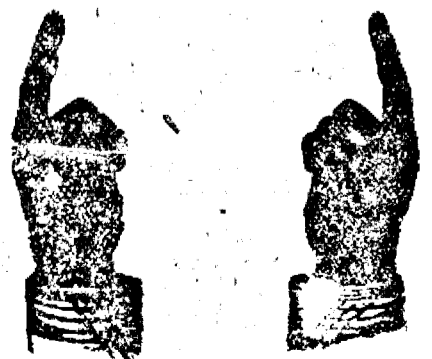
311

HANZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer J.-u. 2.

Városi és megyei telefon 455. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A k i n e k

Ismeretség híján

házasra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatestresre,
kulcsárra,
vinczellérré,
kertészre,kulcsárra,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

A k i

bérbeadni kíván

birtokot,
házat,
vadászterü-
letet,kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

A k i

eladni kíván

ortot,
szőlőt,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

A k i

mindenestét vétel vagy bérbevétele cél-
jából keresi;

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt. ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetés

rovatát használja.

„J. M.“ „Jótekonyság“
jellegre levél van a kiadóban.

Ugyes

szakmabeli segédet azonnali belé-
pésre keresek, kirakatrendező
előnyben részesül. Farber Miksa
fűszer és csemegekereskedő, Te-
mesvár. 1510

Kolozsvári

alapvizsgákra, szigorlatokra
és államvizsgákra lelkiismeret-
esen, gyorsan előkészít Jogi Elő-
készítő Kolozsvár, Bartha Miklós-u.
22. sz. 1521

10 perccel

a vonat érkezése után házhoz szál-
litjuk az összes fővárosi napilapo-
kat havonként vagy negyedéven-
kénti előfizetésre, valamint szá-
monként is. Ingusz I. és Fia könyv-
kereskedése Arad, Andrassy-tér 16.
671

Kellő biztosítékot

nyújtó állami tisztviselő, gyakor-
lott könyvelő, délutáni foglalko-
zást keres. Esetleg szolid üzlethez
csendes társul ajánlkozik. Cim:
Perlmutter J. üveg és porcellán-
kereskedő, Tökölly-tér. 1480

Keresek

május elsejétől november elsejéig
egy 2 szobás lakást. Ajánlatokat
„2 szoba“ jellegével a kiadóhivatal
továbbítja.

Keresek

egy száraz raktárt májustól no-
vemberig, mely alkalmas butorok
elhelyezésére. Ajánlatokat „butor“
jellegével a kiadóhivatal továbbítja.

Különféle butorok

légszusz- és villanycsillárok, elköl-
tőzés miatt eladó. Cim a kiadó-
hivatalban. 1527

Telefon 348.

Husserl Manó

bádigos

vizvezeték szerelő.

Javítások 161

olcsón és gyorsan.

Arad, Szt. Pál-utca 11.

Ajánlok:

szalonnát, zsírt, füstölt husokat,
szalámit, csabai kolbászt, édes és
gulás paprikát, száraz házi szap-
pant. Egy féderes hentes kocsi,
egy szép fedeles hintó, egy tize-
des mázsa eladó. Garai Károlynál
Aradon, Hajó-utca 4. sz. 1475

Egy zárt

gummikerekű hintó, majdnem új,
olcsón eladó. Megtekinthető: Olasz
Lajos kovácsmester, Erzsébet-
körút. 1493

Végre megjelentek

Dóczy, Fráter és Balázs nótás-
könyvei, melyek együttesen, tok-
ban 5, külön 2 koronájával kap-
hatók. A magyar dalköltészet e
több, mint 100 koronát érő gyön-
gyei csak rövid ideig lesznek ez
olcsó kiadásban forgalomban. Ron-
gált dobozu levélpapírok minden el-
fogadható áron kaphatók. Vidékre
pontos kiszolgálás. — Kerpel Izsó
könyvkereskedése, Aradon. 525

Modern

földszinti v. első eme-
leti úri lakás kerestetik
a főtéren vagy annak
közvetlen közelében. A
lakás 5 szép szoba, elő-
szoba, fürdőszoba és
megfelelő mellékhelyi-
ségekből állhat. Ajánla-
tokat lakás jellegével a
kiadóhivatal továbbítja.

437

HÁZASSÁG

és gyógyszer-tár vétel

VAGYONOS adósság men-
tes dunántúli
fiatal gyógyszerész nőül venne
szépmetű, rokonszenves, házas
fiatal urileányt 70-80.000 korona
készpénz hozománygyal. Ugyanaz
keres egy gyógyszer-tárt is
megvételre ARADON, TEMES-
VÁROTT, vagy SZEGEDEN.Ajánlatok „DUNÁNUULI 2060“
jellegére

Blockner J.

hirdető irodájába

Budapest, IV., Sütő-utca 6.

kéretnek. 6761

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közön-
ség b. tudomására hozni, hogy a
közeledő építési szezon alkalmából
elvállalok mindennemű

Építkezési munkálatokat

kezdve a legegyszerűbb dologtól a
legmodernebb kivitelig, ugyszintén
tervezéseket, átalakításokat, javi-
tásokat, szóval minden e szakmába
vágó munkálatokat a legjutányo-
sabb áron. 1344Kérem a n. é. közönség szives
ámogatását.

Fodor József,

képesített kőművesmester

Miklós-u. 49.

4069—1910. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi mi-
nister 85075/VII. A. 2. 1906. szám
alatt kiadott körrendelete alapján
meghagyom a gyümölcs termelő-
nek és kert tulajdonosoknak, hogy
a mező és kert gazdaságban na-
gyobb károkat okozó rovarok ellen
való hathatós védekezés céljából a
téli hernyó fészkeket és lepke tojá-
sokat valamint a vértetűs és darázs
fészkeket alaposan irtás ki. Ezen
rovarok irtása már most megkez-
dendő és addig folytatandó míg
teljesen ki nem pusztulnak. Leg-
nagyobb gond fordítandó a hernyó
és vértetűs irtására.Figyelmeztetem az érdekelteket,
hogy az a ki a fentebb elősorolt
irtásokat folyó évi március hó
végéig elmulasztja úgy az irtás,
költségére nátoságilag lesz folya-
matba téve és kívül az 1884. évi
XII. t. c. 95. §. K. pontja alapján
5 napi elzárásra átváltoztatható
100 koronáig terjedhető pénzbün-
tetéssel lesz büntetve.

Arad, 1910. évi március 5-én.

Sarlót,
főkapitány.Könyvkötészetünkben
tanulóleányok

3 korona kezdőfizetéssel

felvétetnek.

Nagymennyiségű

pléh-pánt

maculatura

jutányos áron

eladó.

Olvasóinkat
tisztelettel kérjük
bevásárlásaiknál
lapunkra
hivatkozni.

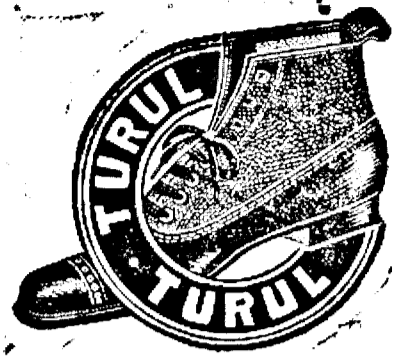
Eredeti Goodyear Weir,
a jelenkor elismert legjobb minősége.

TURUL CIPŐK

dacára az olcsó áraknak
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

1153

120 saját fiáktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban. Képes árjegyzék postamentesen. A monarkia legnagyobb cipőgyára.

Legnagyobb választék
mindenfajra cipőruban,
elismert kitűnő minőségben.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár.

Központi főraktár: Arad, Andrásy-ut, Minorita-épület.

Kérem a cégre figyelni!

Bolezni Károly

uri és női cipészete

ARAD, Forray-utca (Román-templom épület.)

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy raktáron tartok saját készítményű kész uri-, női- fiu- és leány-cipőket jutányos áron.

Készítek mérték után a legkényesebb igényeknek megfelelő cipőket. Csak jó anyagot használok. Uri- és női cipők fejelését és talpalását a legnagyobb figyelemmel és a legjutányosabb áruk mellett készítem.

1514

Jó munka! Olcsó árak! Pontos kiszolgálás!
Szíves megkeresést kér, teljes tisztelettel Bolezni Károly, cipésmester.

Tavaszi újdonságok:

Rendelésszerűen készült női costumok,

toilettek, felöltők, köpenyegek legelegánsabb

■ ■ kivitelben és nagy választékban ■ ■

1632

RADÓ GYŰLA

■ ■ női divatárúházában ■ ■

ARAD, a Minorita-templommal szemben.

Külön mérték osztály. ■ ■ Telefon szám 238.